Ročník 1967

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 27 Vydána dne 13. července 1967 Cena Kčs 1,50

OBSAH:

69. Zákon o národních výborech
70. Zákon o komisích lidové kontroly
71. Zákon o správním řízení (správní řád)

69

ZÁKON

ze dne 29. června 1967

o národních výborech

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Hlava první

POSTAVENÍ NÁRODNÍCH VÝBORŮ VE STÁTĚ A SPOLEČNOSTI

Oddíl 1

Základní ustanovení

§ 1

(1) Národní výbory jsou orgány socialistické státní moci a správy v krajích, v okresech a v obcích. Ve své činnosti upevňují pod vedením Komunistické strany Československa socialistické společenské zřízení, řídí se ústavou, ostatními zákony a právními předpisy.

(2) Národní výbory jako zastupitelské sbory pracujícího lidu jsou složeny z poslanců, kteří jsou voleni na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním.

(3) Poslanci jsou lidem kontrolováni, jemu odpovědni a mohou být z rozhodnutí svých voličů odvoláni.

§ 2

Národní výbory organizují plánovitý rozvoj hospodářské, kulturní, zdravotní a sociální výstavby na svém území. Jako státní orgány samosprávného charakteru spojují ve své práci uspokojování potřeb společnosti s potřebami a zájmy ve svém územním obvodu, především s potřebami rozvoje měst a obcí, a uvádějí do souladu celospolečenské, místní, skupinové a osobní zájmy. Chrání práva, oprávněné zájmy občanů a organizací a vedou je k plnění zákonů a k úctě k právům spoluobčanů. Podílejí se na ochraně socialistické hospodářské soustavy, socialistického pořádku ve společnosti a na upevňování obranyschopnosti republiky.

§ 3

(1) Národní výbory vyvíjejí veškerou svou činnost ve spojení s občany, za jejich aktivní účasti a pod jejich stálou kontrolou. Vytvářejí předpoklady pro přímou účast občanů na plnění svých úkolů a přibírají občany k jejich řešení a provádění. Zapojují tak občany v nejširší míře do správy státu.

(2) Národní výbory soustavně zkoumají zájmy občanů, jejich potřeby a názory, radí se s nimi o návrzích závažných opatření, pozorně se zabývají jejich připomínkami a náměty a seznamují je s výsledky své práce a skládají jim účty ze své činnosti.

§ 4

(1) Národní výbory plní své úkoly v součinnosti s organizacemi sdruženými v Národní frontě, zejména s Revolučním odborovým hnutím, s Československým svazem žen, s Československým svazem mládeže a s ostatními společenskými organizacemi.

(2) Spolupráci s Revolučním odborovým hnutím zaměřují národní výbory na přípravu a uskutečňování důležitých opatření dotýkajících se zájmů pracujících a vyžadují si k nim od jeho orgánů stanoviska. Obdobně spolupracují i s jednotnými zemědělskými družstvy.

(3) Národní výbory sdružují na základě vzájemné dohody se společenskými organizacemi prostředky a síly k účinnějšímu a hospodárnému provádění obecně prospěšných opatření a koordinují provádění společných úkolů.

§ 5

Národním výborům přísluší výkon státní správy v jejich územních obvodech; jiným územním orgánům nebo organizacím může být výkon státní správy svěřen jen zákonem.

§ 6

(1) Národní výbory vzájemně spolupracují s ostatními státními orgány ve svých územních obvodech k dosažení společných cílů. Spolupráci zaměřují zvláště na všestranné upevňování socialistické zákonnosti a státní disciplíny, na předcházení trestné činnosti, na posilování obranyschopnosti republiky, na plnění zákona o rodině a na všestrannou ochranu občanských práv.

(2) Národní výbory upozorňují jiné státní orgány na nedostatky, které zjistí, a dávají podněty k jejich odstranění; úkoly jim mohou ukládat, jen pokud to zvláštní předpisy připouštějí.

(3) Soudy, prokuratura a Sbor národní bezpečnosti seznamují národní výbory se stavem socialistické zákonnosti v jejich obvodu.

(4) Národní výbory jsou oprávněny při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci své působnosti ukládat úkoly Veřejné bezpečnosti, a to prostřednictvím příslušných náčelníků. Orgány Veřejné bezpečnosti jsou ve věcech výkonu služby odpovědny a podřízeny jen vyšším náčelníkům.

§ 7

(1) Vůči ústředně řízeným hospodářským, družstevním a ostatním organizacím vykonávají národní výbory státní správu, zejména na úseku výstavby, vodního hospodářství, vytváření a ochrany zdravých podmínek a zdravého způsobu života a práce, zdravotnických služeb, veřejného pořádku, požární ochrany, státních financí, ochrany rostlinné a živočišné výroby a zemědělského půdního a lesního fondu. Předpisy upravující jednotlivé úseky činnosti státní správy stanoví, v kterých případech se musí tyto organizace řídit opatřeními národního výboru.

(2) Ústředně řízené hospodářské, družstevní a ostatní organizace jsou povinny spolupracovat s národními výbory a předkládat jim k zaujetí závazného stanoviska v případech stanovených zvláštními předpisy podklady o připravovaných investicích a jiných důležitých opatřeních, které národní výbory potřebují k zabezpečování celkového rozvoje kraje, okresu, města a obce.

Oddíl 2

Stupně a druhy národních výborů

§ 8

V obcích a ve městech jsou místní a městské národní výbory, v okresech okresní národní výbory a v krajích krajské národní výbory.

§ 9

Se souhlasem občanů může být zřízen jeden místní národní výbor pro několik obcí; o tomto opatření rozhoduje na návrh místních národních výborů okresní národní výbor.

§ 10

V hlavním městě Československé socialistické republiky je Národní výbor hlavního města Prahy a obvodní národní výbory. Národní výbor hlavního města Prahy je řízen přímo vládou. Zvláštní úpravu působnosti a organizační výstavby Národního výboru hlavního města Prahy a obvodních národních výborů stanoví zákon.

§ 11

V Bratislavě, sídle slovenských národních orgánů, je Národní výbor města Bratislavy a obvodní národní výbory. Národní výbor města Bratislavy je řízen přímo krajským národním výborem. Zvláštní úpravu působnosti Národního výboru města Bratislavy a obvodních národních výborů a jejich organizační výstavby stanoví zákon Slovenské národní rady. Tento zákon též stanoví, v kterých otázkách může vykonávat Národní výbor města Bratislavy působnost, která jinak podle obecně závazných předpisů přísluší krajskému národnímu výboru.

§ 12

(1) Městské národní výbory jsou ve městech, která jsou sídly okresů, dále v jiných obcích městského charakteru, které na návrh okresního národního výboru určí krajský národní výbor.

(2) Městské národní výbory v Brně, v Ostravě, v Plzni a v Košicích jsou řízeny přímo krajským národním výborem. V obvodech těchto měst působí obvodní národní výbory.

Hlava druhá

POSLANCI

§ 13

(1) Počet svých poslanců stanoví národní výbor se zřetelem na počet obyvatel, na velikost svého obvodu, na rozsah své působnosti i se zřetelem na to, aby národní výbor tvořil dělný pracovní sbor. Přitom počet poslanců stanoví tak, aby

a) místní nebo městský národní výbor měl nejméně

11 poslanců	v obcích do	300 obyvatel,
15 poslanců	v obcích do	600 obyvatel,
25 poslanců	v obcích do	1 500 obyvatel,
30 poslanců	v obcích do	5 000 obyvatel,
40 poslanců	v obcích do	10 000 obyvatel,
60 poslanců	v obcích do	20 000 obyvatel,
80 poslanců	v obcích do	50 000 obyvatel,
100 poslanců	v obcích nad	50 000 obyvatel;

b) okresní národní výbor měl nejméně

60 poslanců	v okresech do	80 000 obyvatel,
80 poslanců	v okresech s větším počtem obyvatel;	

c) krajský národní výbor měl nejméně 80 poslanců;

d) městský národní výbor ve městech, kde působí obvodní národní výbory, měl nejméně 130 poslanců.

(2) Obvodní národní výbor stanoví počty svých poslanců obdobně jako městský nebo místní národní výbor [odstavec 1 písm. a)].

§ 14

Poslanec národního výboru se podílí na jednání a rozhodování národního výboru, zvláště se aktivně účastní zasedání národního výboru a jeho orgánů, za jejichž člena byl zvolen. Pozorně zkoumá zájmy svých voličů, jejich potřeby a názory, udržuje s nimi stálé spojení a skládá jim účty ze své činnosti.

§ 15

Poslanec národního výboru je oprávněn zejména

a) předkládat návrhy národnímu výboru a jeho komisím a podněty jeho radě a odborům;

b) vznášet dotazy na radu, na její jednotlivé členy a na předsedy komisí, a to i mimo zasedání národního výboru nebo komise; odpověď na tyto dotazy musí být dána neprodleně, nemůže-li se tak stát, nejpozději do 30 dnů;

c) požadovat od vedoucích odborů vysvětlení vztahující se na činnost odborů; vysvětlení může požadovat i od vedoucích organizací národního výboru; vysvětlení musí být dáno bezodkladně;

d) doporučovat vedoucím organizací opatření k odstranění nedostatků, v závažnějších případech se obrátit na národní výbor, aby organizaci uložil v mezích své působnosti vhodná opatření k nápravě;

e) účastnit se s hlasem poradním zasedání národního výboru nižšího stupně;

f) účastnit se vyřizování stížností, oznámení a podnětů občanů vztahujících se na činnost národního výboru, jeho orgánů a organizací.

§ 16

Poslanec národního výboru je povinen zejména

a) aktivně pracovat mezi voliči, radit se s nimi o návrzích závažných opatření, které bude národní výbor projednávat, uplatňovat oprávněné zájmy občanů v národním výboru a seznamovat je s prací národního výboru, především s jeho závažnými opatřeními, s novými zákony, s opatřeními vlády a s usneseními Komunistické strany Československa;

b) podávat voličům zprávy o své práci v národním výboru a o vyřízení jejich podnětů a připomínek;

c) udržovat stálý styk se společenskými organizacemi, které působí v jeho obvodu;

d) uplatňovat ve veškeré své práci zkušenosti a podněty občanů;

e) úzce spolupracovat s národními výbory nižších stupňů a uplatňovat jejich podněty a zkušenosti v práci národního výboru.

§ 17

(1) Poslanec národního výboru nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech ani na nárocích vyplývajících z pracovního nebo z obdobného poměru (člena družstva). Organizace, jejímž je poslanec pracovníkem, je povinna umožnit mu výkon funkce a poskytnout mu za tím účelem potřebné pracovní volno; to platí i o členech komisí národních výborů, kteří nejsou poslanci.

(2) Poslanci, který je pro výkon funkce uvolněn ze zaměstnání, se zachovává pracovní poměr. Místo mzdy (jiné odměny za práci) obdrží od národního výboru přiměřenou odměnu. Ostatní poslanci a členové komisí, kteří nejsou poslanci, obdrží od národního výboru náhradu ušlého výdělku; vláda stanoví, ve kterých případech mohou od národního výboru obdržet ještě odměnu za výkon funkce. Náhrada skutečných výdajů, které jim vzniknou v souvislosti s výkonem funkce, jim náleží podle předpisů platných pro pracovníky v pracovním poměru.

(3) Podrobnější úpravu odměn a náhrad stanoví vláda.

Hlava třetí

PŮSOBNOST NÁRODNÍCH VÝBORŮ

Oddíl 1

Základní ustanovení

§ 18

Předním úkolem národních výborů je péče o uspokojování potřeb občanů, zejména péče o výstavbu měst a obcí, o zdravé životní prostředí, o zlepšování úrovně bydlení, o rozšiřování různých služeb, o rozvíjení kulturního a společenského života, o výchovu mládeže, o vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy, o souladný rozvoj je-

jich území, optimální využívání přírodních, hospodářských a společenských podmínek a o zabezpečování veřejného pořádku a ochrany zájmů občanů.

§ 19

Národní výbory podle zvláštních předpisů vykonávají státní správu, zejména na úseku

— vytváření a ochrany podmínek zdravého způsobu života a práce,
— územního plánování a stavebního řádu,
— pracovních sil,
— ochrany přírody,
— využití nerostného bohatství,
— zemědělství,
— lesního a vodního hospodářství,
— energetiky,
— hospodaření s byty a s nebytovými prostory,
— financí a správy a ochrany národního majetku,
— zásobování, obchodu a cestovního ruchu,
— služeb,
— dopravy,
— silničního hospodářství,
— školství a péče o děti,
— kultury a informací,
— ochrany kulturních památek,
— zdravotnických služeb,
— sociálního zabezpečení,
— obrany státu,
— ochrany veřejného pořádku,
— požární ochrany,
— všeobecné vnitřní správy.

§ 20

(1) Národní výbory spravují

— předškolní i mimoškolní výchovná zařízení, školy poskytující základní, střední a vyšší vzdělání a jim sloužící zařízení,
— kulturní a kulturně výchovné organizace a zařízení,
— zdravotnická zařízení,
— zařízení sociálního zabezpečení.

(2) V otázkách zřizování a zrušování organizací a zařízení uvedených v odstavci 1 a v otázkách jejich odborného vedení se národní výbory řídí obecně závaznými předpisy a směrnicemi ústředních orgánů státní správy a národního výboru vyššího stupně.

§ 21

K plnění svých úkolů národní výbory mohou zřizovat a řídit organizace nebo zařízení obstarávající

— komunální služby (zásobování vodou, čištění města, kanalizace, veřejné osvětlení),
— správu domovního majetku,
— místní stavebnictví,
— místní dopravní služby a veřejnou osobní i nákladní automobilovou dopravu,
— správu silnic,
— opravářské činnosti a osobní služby,
— ubytovací služby, veřejné stravování, rekreaci a cestovní ruch,
— místní výrobu,
— zásobování tuhými palivy,
— obchodní činnost navazující na služby a místní výrobu,
— projektové a investorské práce, popřípadě inženýrské činnosti, jiné specializované služby a další služby pro obyvatelstvo,
— sběr odpadových surovin.

§ 22

(1) Řízení hospodářské organizace zahrnuje právo vymezit organizaci předmět činnosti, svěřit jí potřebný majetek do správy, stanovit jí v mezích obecně závazných právních předpisů podmínky hospodaření, jmenovat a odvolávat jejího vedoucího a vymezit jeho práva, povinnosti a odpovědnost, sledovat, jak organizace zabezpečuje uspokojování potřeb obyvatelstva a plní ostatní své základní úkoly, provádět revize jejího hospodaření a rozhodovat o jejím zrušení nebo sloučení s jinou organizací.

(2) Národní výbor může uložit organizaci, kterou řídí, aby v rámci vymezeného předmětu své činnosti provedla určitou naléhavou práci nutnou v důležitém obecném zájmu.

§ 23

(1) Národní výbory kontrolují činnost orgánů a organizací řízených nebo spravovaných národním výborem a činnost národních výborů nižších stupňů, jejich orgánů a jimi řízených a spravovaných organizací. Kontrolují dále, jak ústředně řízené hospodářské, družstevní a ostatní organizace plní své povinnosti uložené jim zvláštními předpisy upravujícími jednotlivé úseky státní správy, a to v rozsahu působnosti svěřené národnímu výboru.

(2) Národní výbory kontrolují, jak ústředně řízené hospodářské, družstevní a ostatní organizace plní své povinnosti uložené jim zvláštními předpisy upravujícími vztahy ke státnímu rozpočtu; způsob provádění stanoví vláda nařízením.

§ 24

Národní výbory mohou

a) zaujímat stanovisko k otázkám veřejného zájmu a předkládat je jiným orgánům;
b) udělovat veřejná uznání.

Oddíl 2

Působnost národních výborů jednotlivých stupňů a druhů

§ 25

Místní národní výbor

(1) Místní národní výbor vytváří podmínky pro uspokojování oprávněných potřeb a zájmů občanů, podmínky zdravého způsobu života a práce v obci, organizuje výstavbu obce, pečuje o její zvelebování a vzhled, rozvíjí kulturní a společenský život a chrání veřejný pořádek a práva občanů. Na všech úsecích své práce vytváří podmínky k efektivnímu a intenzivnímu rozvoji zemědělství.

(2) Místní národní výbor

a) spravuje mateřskou a základní devítiletou školu, územní jesle, dětský útulek, školní jídelnu, místní lidovou knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení;

b) spravuje místní komunikace a místní osvětlení a obstarává podle místních podmínek další komunální nebo jiné služby pro obyvatelstvo (§ 21), a to i pro obyvatelstvo spádového území;

c) schvaluje rozmístění prodejen, prodejní dobu a činí další opatření k zajištění řádného zásobování obyvatelstva;

d) vykonává státní správu na dalších vymezených úsecích, zejména na úseku evidence obyvatelstva, vedení matrik, požární ochrany, výstavby, hospodaření s byty a nebytovými prostory, ochrany rostlinné a živočišné výroby a ochrany zemědělského půdního a lesního fondu.

(3) Činí-li jiné státní orgány opatření, která se dotýkají zájmů obce, jsou povinny vyžádat si stanovisko místního národního výboru.

(4) Místní národní výbor může, přihlížeje k povaze svých úkolů a k podmínkám své práce, vydat statut, v němž zejména upraví uspořádání svých orgánů, vzájemnou dělbu jejich práce a dále uvede okruh organizací a zařízení, které spravuje, i aktivy, jež mu při plnění jeho úkolů pomáhají. Řídí se vzorovým statutem, který vydá Národní shromáždění.

§ 26

Městský národní výbor

(1) Městský národní výbor zabezpečuje plánovitý rozvoj města a účastní se řešení oblastních proporcí. Organizuje výstavbu města, vytváří podmínky zdravého způsobu života a práce ve městě, rozvíjí kulturní a politickovýchovnou práci a chrání veřejný pořádek a práva občanů.

(2) Městský národní výbor mimo působnost, která přísluší místnímu národnímu výboru (§ 25 odst. 2 a 3), spravuje městská kulturní zařízení, rozvíjí městské hospodářství, zajišťuje komunální služby a zpravidla ostatní služby pro obyvatelstvo. Řídí sbor (útvar) požární ochrany. Řídí zpravidla organizaci místního stavebnictví. Stará se též o cestovní ruch.

(3) Vzorový statut městských národních výborů, který vydá Národní shromáždění, stanoví, v kterých otázkách krajský národní výbor svěří do působnosti městského národního výboru výkon státní správy, jenž jinak podle obecně závazných předpisů přísluší okresnímu národnímu výboru.

(4) Městské národní výbory v Brně, v Ostravě, v Plzni a v Košicích a jejich obvodní národní výbory mají působnost městských i okresních národních výborů. Vzorový statut též stanoví, v kterých otázkách vláda svěří do působnosti těchto městských národních výborů výkon státní správy, jenž jinak podle obecně závazných předpisů přísluší krajskému národnímu výboru.

(5) Městský národní výbor vycházeje z rozhodnutí krajského národního výboru nebo vlády, uvede ve svém statutu podrobněji svou působnost, upraví uspořádání svých orgánů, vzájemnou dělbu jejich práce a pravomoci, dále uvede okruh organizací a zařízení, které řídí nebo spravuje, i aktivy, jež mu při plnění jeho úkolů pomáhají. Městské národní výbory v Brně, v Ostravě, v Plzni a v Košicích ve svém statutu provedou též rozdělení působnosti mezi městským národním výborem a obvodními národními výbory. Při vydání statutu se národní výbor řídí vzorovým statutem a přihlíží k povaze svých úkolů, vyplývajících z potřeb a podmínek rozvoje města.

§ 27

Okresní národní výbor

(1) Okresní národní výbor řídí národní výbory nižšího stupně. Pomáhá jim v jejich práci, zejména pro ně organizuje odbornou a poradenskou činnost, zabývá se jejich podněty a upozorněními, radí se s nimi, dozírá na plnění zákonů a zachovávání státní disciplíny a provádí revize jejich hospodaření a hospodaření jimi řízených organizací.

(2) Okresní národní výbor vykonává státní správu na všech úsecích uvedených v § 19.

(3) Okresní národní výbor spolupracuje s krajským národním výborem při řešení oblastních proporcí a při vytváření koncepce rozvoje okresu.

(4) Okresní národní výbor řídí nebo spravuje okresní správu silnic, okresní ústav národního zdraví, zařízení sociálního zabezpečení, dále školy a školská zařízení, kulturní a kulturně výchovné organizace a zařízení v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy. Může řídit i organizace obstarávající některé z činností uvedených v § 21, slouží-li k uspokojování potřeb více obcí a lze-li je na tomto stupni účelněji řídit.

§ 28

Krajský národní výbor

(1) Krajský národní výbor zabezpečuje proporcionální rozvoj hospodářství a kulturní, zdra-

votnické a sociální výstavby v kraji; za tím účelem vypracovává návrh plánu rozvoje oblasti, v jehož rámci usměrňuje správné proporce v rozvoji kraje. Účastní se dalších prací na přípravě státního plánu rozvoje národního hospodářství, úzce spolupracuje s ústředními orgány státní správy a předkládá jim iniciativní návrhy na řešení otázek dotýkajících se rozvoje kraje.

(2) Krajský národní výbor řídí okresní národní výbory, pomáhá jim a radí se s nimi, zabývá se jejich podněty a upozorněními, dozírá na plnění zákonů a zachovávání státní disciplíny a provádí revize jejich hospodaření a hospodaření jimi řízených a spravovaných organizací.

(3) Při výkonu státní správy se krajský národní výbor zaměřuje především na stanovení základních úkolů, řešení koncepčních otázek a na dozor na plnění zákonů a směrnic ústředních orgánů.

(4) Krajský národní výbor může řídit hospodářské organizace a spravovat rozpočtové a příspěvkové organizace, které slouží uspokojování potřeb více okresů nebo krajů, je-li řízení nebo správa na tomto stupni účelnější; dále může řídit nebo spravovat organizace poskytující zvlášť specializované služby.

Oddíl 3

Plán, rozpočet a správa majetku

§ 29

(1) Národní výbor sestavuje a schvaluje

a) dlouhodobý hospodářský plán,

b) prováděcí hospodářský plán (krátkodobý program),

c) rozpočet.

(2) Pro hospodářství řízené národními výbory platí předpisy vydané k provedení zdokonalené soustavy řízení národního hospodářství.

§ 30

(1) Při zpracování svého dlouhodobého hospodářského plánu vychází krajský národní výbor z úkolů a prostředků stanovených pro rozvoj hospodářství řízeného národními výbory v kraji ve státním plánu rozvoje národního hospodářství i z vlastního dlouhodobého výhledu, opřeného o technickoekonomické koncepce a studie. Krajským národním výborům jsou ve státním plánu a ve státním rozpočtu stanoveny závazné úkoly pouze v nezbytném rozsahu, dále dlouhodobě stanovené dotace nebo odvody (dlouhodobé souhrnné finanční vztahy), účelové subvence, popřípadě další závazné limity.

(2) V rámci stanovených závazných úkolů a závazných limitů stanoví krajský a okresní národní výbor závazné úkoly, dále dlouhodobé souhrnné finanční vztahy, účelové subvence, popřípadě další závazné limity národním výborům nižších stupňů.

(3) Prováděcí hospodářský plán (krátkodobý program) zpřesňuje úkoly dlouhodobého plánu, zejména se zřetelem na podmínky vytvořené při plnění dlouhodobého hospodářského plánu.

§ 31

(1) Rozpočet národního výboru obsahuje ve stanoveném členění příjmy a výdaje národního výboru a jeho rozpočtových organizací včetně finančních vztahů k jeho hospodářským a příspěvkovým organizacím.

(2) Rozpočet musí být vyrovnán.

(3) Místní a městské národní výbory projednávají své rozpočty s občany.

§ 32

(1) Příjmy národního výboru tvoří zejména

a) příjmy z hospodářství národního výboru, především odvody hospodářských organizací jím řízených;

b) příjmy od ústředně řízených organizací ve stanoveném rozsahu;

c) výnosy daní a poplatků v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy;

d) výnosy místních poplatků, jde-li o místní nebo městský národní výbor;

e) povinné příspěvky ukládané organizacím podle zvláštních předpisů k částečné úhradě nákladů na pořízení a provoz veřejně prospěšných zařízení ve správě národního výboru, zejména pokud jde o vyvolanou a doplňkovou investiční výstavbu (prostředky na zbudování a udržování místní komunikace, veřejné dopravní služby, jeslí, na rozšíření sítě vodovodů a kanalizací, veřejného osvětlení apod.);

f) dlouhodobě stanovené dotace a dále účelové subvence ze státního rozpočtu, popřípadě z rozpočtu národního výboru vyššího stupně;

g) dobrovolné příspěvky od jiných národních výborů, státních, družstevních nebo jiných společenských organizací;

h) výnosy pokut a majetkových sankcí ukládaných za porušování povinností stanovených v zájmu ochrany životního prostředí;

i) úvěry a půjčky.

(2) Plánované příjmy národního výboru nejsou účelové, s výjimkou subvencí, úvěrů a povinných příspěvků podle ustanovení odstavce 1 písm. e); národní výbory jich mohou používat ke krytí kteréhokoliv výdaje v rozpočtu.

§ 33

(1) Národní výbor musí v rozpočtu zabezpečit krytí veškerých svých závazků, které převzal, závazků vyplývajících z plnění zákonných povinností,

popřípadě též odvody do rozpočtu národního výboru vyššího stupně, popřípadě do státního rozpočtu.

(2) Nedosahuje-li národní výbor rozpočtem předpokládaných příjmů, musí omezit v odpovídajícím rozsahu výdaje; přitom však musí zabezpečit výdaje ke krytí převzatých závazků a výdaje na plnění zákonných povinností.

§ 34

Národní výbor vytváří vlastní peněžní fondy, především z prostředků získaných ze svého hospodaření a využívá jich k dalšímu rozvoji hospodářské a kulturní výstavby.

§ 35

Národní výbor a jeho organizace spravují majetek ve státním socialistickém vlastnictví, který slouží k plnění jejich úkolů.

§ 36

Národní majetek, který spravuje hospodářská organizace řízená národním výborem, anebo národní majetek, který národní výbor spravuje a využívá k některému z účelů uvedených v § 21, může být opatřením nadřízených orgánů převeden do správy jiné organizace tomuto národnímu výboru nepodřízené tehdy, vznikne-li pochybnost o tom, která organizace má určitý národní majetek spravovat, nebo jde-li o nemovitý majetek, jehož je třeba k uskutečnění stavby, jejího užívání nebo k provedení asanace.

§ 37

Národní výbor může uzavřít smlouvu s jiným národním výborem, státními, družstevními nebo jinými společenskými organizacemi o společném použití prostředků, jde-li o plnění jejich společných úkolů (sdružování prostředků).

Oddíl 4

Samostatná působnost národního výboru

§ 38

V otázkách péče o zlepšování životního prostředí, úrovně bydlení a uspokojování dalších potřeb občanů různými službami, o rozvíjení kulturního a společenského života a o vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy, dále v otázkách zřizování a řízení svých hospodářských organizací (§ 21 a § 22), v otázkách správy majetku a sdružování prostředků (§ 35 až § 37), stanovení hospodářského plánu a rozpočtu a hospodaření podle něho (§ 29 až § 33) a v otázkách zřizování a správy svých fondů (§ 34) vykonávají národní výbory svou působnost samostatně, řídíce se jen zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy.

Hlava čtvrtá

NÁRODNÍ VÝBOR A JEHO ORGÁNY

Oddíl 1

Pravomoc plenárního zasedání národního výboru

§ 39

(1) Národní výbor se na svém plenárním zasedání usnáší o základních otázkách hospodářské, kulturní, zdravotní a sociální výstavby na svém území a o základních otázkách své práce. Zřizuje si výkonné a kontrolní orgány, řídí jejich činnost a hodnotí výsledky jejich práce. Všechny orgány národního výboru jsou mu ze své činnosti odpovědny.

(2) Plenárnímu zasedání národního výboru je vyhrazeno

a) stanovit dlouhodobé rozvojové koncepce územního obvodu národního výboru;

b) stanovit dlouhodobé i prováděcí plány (krátkodobé programy) rozvoje hospodářství řízeného národním výborem a hodnotit jejich plnění; stanovit celkové vztahy k plánu a rozpočtu národních výborů nižších stupňů;

c) stanovit rozpočet a schvalovat závěrečný účet národního výboru;

d) zřizovat, popřípadě zrušovat nebo slučovat hospodářské, rozpočtové a jiné organizace a hospodářským organizacím vymezit předmět činnosti;

e) rozhodovat o územních změnách, popřípadě jednat o návrzích územních změn;

f) stanovit počet poslanců národního výboru, stanovit počet a hranice volebních obvodů;

g) zřizovat a rušit komise, odbory a jiné orgány národního výboru a určovat dělbu práce mezi nimi;

h) schvalovat plán činnosti komise lidové kontroly národního výboru;

ch) volit předsedu, místopředsedy a tajemníka národního výboru, další členy rady, dále předsedy, tajemníky a další členy komisí národního výboru, jakož i odvolávat je z funkcí;

i) ustanovovat vedoucí odborů a odvolávat je z funkcí;

j) rozhodovat o žádosti poslance o zproštění funkce;

k) usnášet se na obecně závazných nařízeních národního výboru;

l) rozhodovat o přijetí půjčky nebo poskytnutí úvěru;

m) jde-li o okresní národní výbor, volit podle zákona o organizaci soudů a o volbách soudců předsedu okresního soudu a jeho náměstka a projednávat zprávy o činnosti okresního soudu;

n) jde-li o krajský národní výbor, volit soudce krajského soudu, předsedu krajského soudu a jeho náměstka a projednávat zprávy o činnosti krajského soudu podle zákona o organizaci soudů a o volbách soudců.

(3) Plenární zasedání národního výboru si může vyhradit rozhodnutí v jakékoliv další otázce, která patří do působnosti jeho orgánů.

§ 40

Místní a městský národní výbor může rozhodnout, že některou základní otázku života obce nebo města před tím, než k této otázce přijme usnesení, předloží k projednání občanům; učiní tak zejména, jde-li o územní plán obce, o sloučení obcí nebo o jiné závažné územní změny.

§ 41

Okresní a krajský národní výbor svolává k posouzení některých důležitých otázek týkajících se činnosti národních výborů konference národních výborů nižších stupňů.

Oddíl 2

Jednání plenárního zasedání národního výboru

§ 42

(1) Krajské a okresní národní výbory se scházejí nejméně čtyřikrát, městské a místní národní výbory nejméně šestkrát do roka k řádnému zasedání.

(2) Zasedání národního výboru svolává předseda národního výboru na základě usnesení rady. Požádá-li o to alespoň čtvrtina poslanců, anebo národní výbor vyššího stupně nebo jeho rada, vláda nebo předsednictvo Slovenské národní rady, je předseda národního výboru povinen svolat národní výbor k mimořádnému zasedání, a to tak, aby se zasedání konalo nejpozději do 14 dnů.

(3) Přípravu zasedání národního výboru organizuje jeho rada v součinnosti s komisemi a s poslanci, popřípadě s národními výbory nižších stupňů. Návrhy mohou předkládat rada, komise anebo jednotliví poslanci. Národní výbor si k prověření předložených návrhů může vyžadovat stanoviska, zejména své komise lidové kontroly, popřípadě pracovních skupin poslanců a dalších občanů, dále odborné posudky a vyjádření. S otázkami, které budou předmětem jednání plenárního zasedání, musí být poslanci včas seznámeni.

§ 43

(1) Plenární zasedání národního výboru jsou veřejná. Rada uvědomuje občany o místu a době jednání a o navrženém programu.

(2) Požádá-li o slovo poslanec národního výboru vyššího stupně, Slovenské národní rady nebo Národního shromáždění anebo zástupce vlády, musí mu být uděleno. Slovo může být uděleno též občanu, který není poslancem.

§ 44

K platnosti usnesení plenárního zasedání národního výboru je třeba souhlasu nadpoloviční většiny hlasů všech poslanců. Hlasuje se zpravidla zdvižením ruky.

§ 45

Plenární zasedání národního výboru řídí jeho předseda. Předseda spolu s tajemníkem podpisuje obecně závazná nařízení národního výboru a jiná jeho usnesení. Předseda národního výboru zastupuje národní výbor navenek. Předsedu zastupuje místopředseda národního výboru nebo jiný člen rady pověřený národním výborem.

Oddíl 3

Rada

§ 46

(1) Rada je výkonný orgán národního výboru s všeobecnou působností. Organizuje a sjednocuje plnění úkolů národního výboru na všech úsecích. Rozhoduje zejména o otázkách, které svým významem přesahují rámec jednoho odvětví, popřípadě úseku státní správy.

(2) Rada národního výboru zejména

a) rozpracovává a zabezpečuje plnění úkolů, jež vyplývají z usnesení národního výboru, rad národních výborů vyšších stupňů a z usnesení vlády; projednává a řeší iniciativní návrhy komisí, poslanců, odborů a národních výborů nižších stupňů a jejich rad; organizuje práce na přípravě plánu a rozpočtu národního výboru a projednává jejich návrhy;

b) hodnotí výsledky činnosti organizací řízených národním výborem, jmenuje a odvolává jejich vedoucí, stanoví jejich plat a zásady jejich hmotné zainteresovanosti;

c) řídí a sjednocuje činnost komisí národního výboru a vytváří podmínky pro jejich práci;

d) řídí činnost odborů národního výboru, ukládá jim úkoly a dozírá na jejich plnění; určuje vnitřní organizaci odborů a počty jejich pracovníků; stanoví zásadní úkoly v kádrové práci, pečuje o růst kvalifikace pracovníků odborů a stanoví plat vedoucích odborů.

(3) Rada národního výboru může v nutných a neodkladných případech vydat obecně závazné nařízení. Takové nařízení však pozbude platnosti, nebude-li schváleno na nejbližším zasedání národního výboru.

§ 47

(1) Rada je plenárnímu zasedání národního výboru podřízena a odpovědna ze své činnosti; národní výbor může radu a její jednotlivé členy kdykoliv odvolat.

(2) Rada národního výboru vyššího stupně usměrňuje a řídí činnost rad národních výborů nižších stupňů a pomáhá jim při plnění úkolů.

§ 48

(1) Rada místního nebo městského národního výboru má v obcích nebo ve městech s počtem

do	600	obyvatel	. . . .	5— 7 členů,
od	600	do 1 500	obyvatel .	7— 9 členů,
od	1 500	do 5 000	obyvatel .	9—11 členů,
od	5 000	do 10 000	obyvatel .	10—13 členů,
od	10 000	do 20 000	obyvatel .	11—14 členů,
nad	20 000	obyvatel	. . . .	12—15 členů.

(2) Rada okresního národního výboru má dvanáct až patnáct členů.

(3) Rada krajského národního výboru má patnáct až osmnáct členů.

§ 49

(1) Radu národního výboru tvoří předseda, místopředsedové, tajemník národního výboru a další členové, volení národním výborem z poslanců na celé volební období.

(2) Rada setrvává ve své funkci i po uplynutí volebního období, dokud si nově zvolený národní výbor nezvolí radu.

§ 50

Rada rozhoduje vždy ve sboru, schází se ke schůzím podle potřeby. Usnáší se většinou hlasů všech svých členů.

§ 51

(1) Schůze rady řídí předseda. Předseda spolu s tajemníkem podpisuje usnesení rady.

(2) Předseda je oprávněn pozastavit výkon usnesení rady, má-li za to, že odporuje obecně závaznému právnímu předpisu nebo usnesení národního výboru. Předloží pak věc k rozhodnutí nejbližšímu plenárnímu zasedání národního výboru.

§ 52

Tajemník národního výboru řídí přípravu plánu činnosti národního výboru a jeho rady; dbá též o účelnou organizaci práce odborů a pomocných útvarů a o plynulý chod jejich práce.

Oddíl 4

Komise a správní komise

§ 53

Národní výbor zřizuje pro úseky své práce komise, a to s přihlédnutím k rozsahu svých úkolů.

§ 54

(1) Komise jako iniciativní orgány se zabývají otázkami rozvoje na svém úseku a předkládají své návrhy národnímu výboru nebo jeho radě. Vycházejí přitom ze znalostí místních podmínek, potřeb a zájmů občanů.

(2) Komise jako kontrolní orgány dozírají na činnost organizací řízených a spravovaných národním výborem, nezasahují však do otázek jejich operativního řízení. Dozírají též na práci odborů; zjistí-li nedostatky v jejich práci, požadují jejich odstranění. Pokud není zjednána náprava, předkládají příslušné návrhy radě.

(3) Komise jako výkonné orgány činí opatření uvedená v § 38 a další opatření v otázkách svěřených jim plenárním zasedáním národního výboru. Nemohou činit opatření ve věcech, které jsou vyhrazeny plenárnímu zasedání národního výboru (§ 39) anebo jeho radě (§ 46). Komise místního a městského národního výboru, který nezřizuje odbory, plní i úkoly odborů.

§ 55

(1) Národní výbor volí členy komise z poslanců a dalších občanů, především z těch, kteří mu byli navrženi společenskými organizacemi. Většina členů komise musí být poslanci.

(2) Předsedou komise je poslanec národního výboru. Řídí a organizuje práci komise a dbá o plnění jejích usnesení. Je oprávněn pozastavit výkon usnesení komise, má-li za to, že odporuje obecně závaznému právnímu předpisu nebo usnesení národního výboru. Předloží pak věc radě na její nejbližší schůzi.

(3) Komise se schází podle potřeby. Usnáší se většinou hlasů všech členů.

§ 56

(1) Komise národního výboru nižšího stupně není podřízena komisi národního výboru vyššího stupně.

(2) Pro vztah komisí národního výboru k orgánům národního výboru vyššího stupně ve věcech správního řízení platí ustanovení zákona o správním řízení.

§ 57

(1) V případech stanovených zvláštními předpisy zřizuje národní výbor správní komise, kterým přísluší rozhodovat o právech a povinnostech občanů a organizací na úsecích, pro které jsou zřízeny. Tyto předpisy stanoví též jejich složení a působnost.

(2) Správní komise jsou řízeny radou a podřízeny též příslušné správní komisi národního výboru vyššího stupně; jde-li o správní komisi krajského národního výboru, je podřízena příslušnému ústřednímu orgánu státní správy.

Oddíl 5

Komise lidové kontroly národního výboru

§ 58

(1) Okresní a krajský národní výbor zřizuje komisi lidové kontroly; může ji též zřídit městský

a místní národní výbor. Komise lidové kontroly národních výborů jsou součástí soustavy komisí lidové kontroly.

(2) Členy komise lidové kontroly volí národní výbor z poslanců a dalších občanů. Členství v komisi lidové kontroly je neslučitelné s členstvím v radě národního výboru, v jiné komisi národního výboru a s funkcí vedoucího odboru národního výboru.

(3) Předsedou komise lidové kontroly je poslanec; zúčastňuje se jednání rady. Předsedu komise zastupuje místopředseda, kterého volí plenární zasedání národního výboru.

(4) Komise lidové kontroly se schází podle potřeby; usnáší se většinou hlasů svých členů.

§ 59

(1) Komise lidové kontroly provádí kontrolu v rozsahu, v němž jí to plenární zasedání v rámci kontrolní působnosti národního výboru (§ 23) uloží; jinak provádí kontrolní činnost jen v rozsahu vymezeném podle zvláštního zákona.

(2) Komise lidové kontroly předkládá národnímu výboru své stanovisko k závěrečnému účtu národního výboru a k otázkám plnění plánu a rozpočtu, jakož i iniciativní návrhy vyplývající ze závěrů její práce. Kontroluje stav a úroveň vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících.

§ 60

(1) Komise lidové kontroly je podřízena plenárnímu zasedání národního výboru, které schvaluje plán její činnosti; ve své činnosti se řídí metodickými pokyny komise lidové kontroly národního výboru vyššího stupně a Ústřední komise lidové kontroly.

(2) Komise lidové kontroly plní kontrolní úkoly pro potřebu plenárního zasedání národního výboru a jeho rady. Spolupracuje se závodními komisemi lidové kontroly.

(3) Odborné práce pro komisi lidové kontroly národního výboru obstarává její aparát.

Oddíl 6

Odbory

§ 61

(1) Krajské, okresní a městské národní výbory zřizují pro jednotlivé odvětví a úseky své působnosti odbory.

(2) Místní národní výbory ve velkých obcích mohou zřídit jeden nebo více odborů. Ostatní místní národní výbory odbory nezřizují.

(3) Místo odboru může národní výbor zřídit jako svůj orgán jiný útvar; o tomto útvaru platí ustanovení o odborech.

(4) Vláda stanoví nařízením, které odbory nebo jiné útvary národní výbory zřizují.

§ 62

Odbory

1. vykonávají státní správu v odvětvích a na úsecích působnosti národního výboru, pro které jsou zřízeny, s výjimkou věcí náležejících do pravomoci plenárního zasedání národního výboru (§ 39), jeho rady (§ 46) nebo některé komise (§ 54 a § 57);

2. zabezpečují plnění usnesení národního výboru, jeho rady a komisí;

3. zpracovávají odborné podklady pro jednání národního výboru, jeho rady a komisí.

§ 63

(1) Odbor je řízen radou a odpovídá jí za veškerou svou činnost. Ve věcech uvedených v § 62 č. 1 je podřízen též odboru národního výboru vyššího stupně, jde-li o odbor krajského národního výboru, příslušnému ústřednímu orgánu státní správy, na Slovensku též příslušnému výkonnému orgánu Slovenské národní rady. Ve věcech uvedených v § 62 č. 2 a 3 odpovídá příslušné komisi.

(2) Práci odboru řídí a za ni odpovídá jeho vedoucí.

(3) Pracovníci odborů jsou povinni účastnit se schůzí a besed poslanců s voliči a pomáhat jim v jejich práci ve volebním obvodu.

Oddíl 7

Občanské výbory a jiné aktivy národního výboru

§ 64

(1) Městské národní výbory a místní národní výbory v obcích, kde to rozlehlost území a zvláštní podmínky hospodářského a kulturního rozvoje vyžadují, zřizují občanské výbory. Občané volí jejich členy na veřejných shromážděních na dobu čtyř let.

(2) Posláním občanských výborů je umožnit občanům uplatňovat jejich potřeby a zájmy v činnosti národního výboru a organizovat jejich účast na řešení veřejných záležitostí, zejména při zvelebování obce a udržování a ochraně bytového majetku.

(3) Národní výbor může v zájmu styku s občany pověřit občanské výbory plněním některých svých úkolů, nejde-li o rozhodnutí ve věcech státní správy.

(4) Občanské výbory úzce spolupracují s poslanci národního výboru a pomáhají jim v jejich činnosti ve volebních obvodech.

§ 65

(1) K účasti občanů na společensky prospěšné práci, k hlubšímu poznávání jejich potřeb a zájmů a k řešení otázek vyžadujících všestranného posouzení zřizuje si národní výbor a jeho orgány poradní sbory, pracovní komise a jiné své aktivy.

(2) Národní výbory dbají o to, aby organizace a zařízení jimi spravované nebo řízené vytvářely své aktivy k účasti občanů na své práci.

Hlava pátá
ŘÍZENÍ NÁRODNÍCH VÝBORŮ A JEJICH ORGÁNŮ

Oddíl 1
Vztahy národního výboru k ústředním orgánům a k národním výborům vyššího stupně

§ 66

(1) Působnost, pravomoc a organizaci národních výborů přísluší upravovat Národnímu shromáždění zákonem.

(2) Národní shromáždění usměrňuje činnost národních výborů k plnění klíčových úkolů. Zobecňuje zkušenosti národních výborů, hodnotí účinnost forem a metod jejich práce, působí na uplatňování demokratických principů v jejich činnosti a usnáší se na opatřeních ke zlepšení jejich výstavby a práce.

(3) Národní shromáždění umožňuje národním výborům účast na projednávání návrhů zákonů a usnesení Národního shromáždění k otázkám činnosti národních výborů a na kontrole působení zákonů. Národní výbory se mohou obracet přímo na Národní shromáždění s iniciativními podněty.

§ 67

(1) Vláda řídí a kontroluje práci národních výborů a vytváří vhodné podmínky pro jejich činnost.

(2) Vláda zejména

a) organizuje přípravu státního plánu a státního rozpočtu na úseku národních výborů,

b) rozhoduje o zásadních otázkách týkajících se výkonu státní správy v působnosti národních výborů,

c) řeší sporné otázky, které se při rozpracovávání a uskutečňování celostátní politiky vyskytnou mezi krajskými národními výbory a ministerstvy (ústředními orgány státní správy) a mezi krajskými národními výbory navzájem,

d) kontroluje, jak národní výbory plní úkoly, a hodnotí výsledky jejich činnosti.

(3) Vláda podává Národnímu shromáždění zprávy o činnosti národních výborů, o stavu plnění úkolů v jejich působnosti a o opatřeních přijatých vládou při řízení národních výborů.

§ 68

(1) Ministerstva (ústřední orgány státní správy) řídí v rámci zákonů výkon státní správy v příslušném odvětví (úseku) vydáváním obecně závazných předpisů a nejde-li o věci uvedené v § 38, též vydáváním směrnic.

(2) Ministerstva (ústřední orgány státní správy), do jejichž působnosti náleží odvětví (úseky) řízené a spravované národními výbory

a) zpracovávají koncepci rozvoje odvětví (úseku) a pomáhají ji aplikovat na podmínky jednotlivých krajů,

b) zabezpečují odbornou stránku činnosti rozpočtových a příspěvkových organizací národních výborů,

c) organizují poradenskou službu pro národní výbory a jejich podniky a zařízení; prostřednictvím národních výborů zabezpečují nezbytnou celostátní jednotu odborné činnosti hospodářských organizací,

d) usměrňují racionalizaci řídících a správních činností,

e) pečují o výchovu odborných kádrů.

(3) Ministerstvo vnitra plní též úkoly orgánu vlády v otázkách řízení národních výborů vládou, zejména zpracovává podklady týkající se činnosti národních výborů a předkládá návrhy vládě. Zabezpečuje koordinaci činnosti ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy ve vztahu k národním výborům.

(4) Ministerstva (ústřední orgány státní správy) působící v odvětvích ústředně řízených

a) zpracovávají ve spolupráci s krajskými národními výbory koncepci rozvoje odvětví (oboru) a návrhy dlouhodobých plánů; projednávají s nimi přípravu důležitých investic a opatření týkající se rozmístění závodů a provozoven a změny v zaměstnanosti obyvatelstva,

b) vedou ústředně řízené organizace k těsné součinnosti s národními výbory, zejména s okresními a městskými národními výbory tak, aby s národními výbory projednávaly všechna závažná opatření týkající se rozvoje jejich území.

§ 69

(1) Slovenská národní rada se zúčastňuje na řešení základních otázek národních výborů na Slovensku. Usnáší se v souladu s celostátním zákonodárstvím, usneseními Národního shromáždění a vlády na opatřeních směřujících k prohloubení práce národních výborů na Slovensku; její usnesení jsou pro národní výbory na Slovensku závazná.

(2) Slovenská národní rada se účastní přípravy státního plánu a státního rozpočtu; kontroluje, jak národní výbory na Slovensku plní úkoly státního plánu a státního rozpočtu.

§ 70

(1) Předsednictvo Slovenské národní rady zabezpečuje podle zásadních směrnic vlády řízení a kontrolu činnosti národních výborů na Sloven-

sku. Rozhoduje podle vládou stanovených zásad o použití finančních rezerv vydělených pro národní výbory na Slovensku. Předkládá vládě své návrhy a stanoviska k návrhu státního plánu a státního rozpočtu.

(2) Komise Slovenské národní rady pro národní výbory plní úkoly orgánu Slovenské národní rady v otázkách řízení národních výborů na Slovensku. V jejím čele je pověřenec-předseda.

(3) Pověřenci a komise Slovenské národní rady se ve vztazích vůči národním výborům řídí zvláštními předpisy.

§ 71

Národní výbor vyššího stupně usměrňuje, kontroluje a řídí činnost národních výborů nižšího stupně; dbá přitom plně jejich pravomoci a odpovědnosti. Spolupracuje s nimi při přípravě vlastních opatření, seznamuje je s důležitými otázkami společenského rozvoje, které řeší vyšší orgány, poskytuje jim všestrannou pomoc a opírá se o jejich iniciativu.

Oddíl 2

Náprava nesprávných opatření

§ 72

(1) Plenární zasedání národního výboru může nesprávné usnesení rady nebo komise změnit nebo zrušit; učiní tak vždy, odporuje-li takové usnesení zákonu nebo jinému obecně závaznému právnímu předpisu nebo stanovenému plánu, rozpočtu nebo jinému jeho usnesení. Nesprávné opatření odboru (správní komise) zruší nebo změní, nezjedná-li nápravu sama rada.

(2) Má-li rada za to, že některé usnesení komise je nesprávné, může jeho výkon pozastavit a předložit věc k rozhodnutí národnímu výboru na jeho nejbližším plenárním zasedání. Toto oprávnění radě nepřísluší, jde-li o usnesení komise lidové kontroly národního výboru.

(3) Nesprávné opatření odboru (správní komise) může zrušit nebo změnit rada.

§ 73

(1) Odporuje-li obecně závazné nařízení národního výboru zákonu nebo jinému obecně závaznému právnímu předpisu, národní výbor vyššího stupně takové nařízení zruší. Jde-li o nařízení krajského národního výboru, zruší je Národní shromáždění.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 rada národního výboru vyššího stupně výkon takového obecně závazného nařízení pozastaví a předloží věc svému národnímu výboru na jeho nejbližším zasedání. Jde-li o obecně závazné nařízení krajského národního výboru, pozastaví je vláda a předloží věc Národnímu shromáždění.

§ 74

(1) Odporuje-li usnesení plenárního zasedání národního výboru zákonu, jinému obecně závaznému předpisu, usnesení plenárního zasedání národního výboru vyššího stupně, usnesením nebo směrnicím vyšších státních orgánů a nezjedná-li nápravu národní výbor sám, národní výbor vyššího stupně nebo vláda takové usnesení zruší.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 rada národního výboru vyššího stupně výkon takového usnesení pozastaví a předloží věc svému národnímu výboru na jeho nejbližším zasedání.

§ 75

Je-li některé usnesení rady národního výboru nesprávné a nezjedná-li národní výbor nápravu sám, zruší je rada národního výboru vyššího stupně nebo vláda.

§ 76

Je-li některé opatření odboru (správní komise) ve věcech uvedených v § 62 č. 1 nesprávné a nezjedná-li nápravu národní výbor nebo jeho rada, může je zrušit odbor (správní komise) národního výboru vyššího stupně, jde-li o opatření odboru (správní komise) krajského národního výboru, příslušný ústřední orgán státní správy, popřípadě příslušný orgán Slovenské národní rady, jde-li o věc spadající do jeho působnosti.

§ 77

Usnesení plenárního zasedání národního výboru, rady nebo komise anebo opatření odboru ve věcech uvedených v § 38 zruší orgán vyššího stupně, jen jsou-li v rozporu se zákonem nebo s jiným obecně závazným právním předpisem.

§ 78

O nápravě rozhodnutí vydaných ve správním řízení platí ustanovení zákona o správním řízení.

Hlava šestá

USTANOVENÍ ZÁVĚREČNÁ

§ 79

(1) Ustanovení § 13 zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, se mění tak, že se místo okresu Košice vytváří okres Košice-město a okres Košice-venkov.

(2) Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 93/1964 Sb., o určení oborů státní správy, ve kterých působí pověřenci Slovenské národní rady a o souvisejících změnách v organizaci některých ústředních orgánů, ve znění zákonného opatření č. 1/1967 Sb. a zákona č. 29/1967 Sb., se doplňuje takto:

„i) ve všeobecné vnitřní správě národních výborů, místního hospodářství a archivnictví."

§ 80

(1) Zrušují se

a) zákon č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejích orgánů;

b) zákon č. 65/1960 Sb., o národních výborech;

c) ustanovení § 6 a § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 32/1963 Sb., o organizaci řízení zemědělství;

d) ustanovení § 13 věty první a druhé a § 14 zákona č. 34/1964 Sb., o volbách do Národního shromáždění a do národních výborů;

e) ustanovení § 29 věty druhé a § 42 věty druhé hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb.;

f) vládní nařízení č. 66/1960 Sb., o úpravě některých poměrů poslanců národních výborů a občanů zvolených za členy komisí národních výborů, ve znění vládního nařízení č. 189/1960 Sb.;

g) vládní nařízení č. 71/1960 Sb., o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů;

h) vládní nařízení č. 102/1961 Sb., o úpravě působnosti národních výborů podle předpisů o využití nerostného bohatství;

ch) vládní nařízení č. 11/1962 Sb., o prohloubení organizace řízení zemědělství národními výbory;

i) vládní nařízení č. 93/1961 Sb., o spotřebitelských radách;

j) vládní nařízení č. 59/1959 Sb., o občanské kontrole provozoven;

k) část II vyhlášky č. 83/1961 Sb., o úkolech orgánů ROH a národních výborů při výkonu dozoru a péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

(2) Nedotčen zůstává zákon č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech.

(3) Dosavadní užší komise zřízené podle zvláštních předpisů se řídí ustanoveními o správních komisích (§ 57).

§ 81

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1968.

(2) Ustanovení § 58 až § 60 nabývají účinnosti dnem vyhlášení tohoto zákona; ustanovení § 58 odst. 3 první části věty první nabývá účinnosti dnem, kdy budou provedeny volby v příštím volebním období.

(3) Ustanovení § 70 odst. 2 nabývá účinnosti dnem vyhlášení tohoto zákona.

(4) Ustanovení § 79 odst. 1 nabývá účinnosti dnem, kdy budou provedeny volby v příštím volebním období, ustanovení § 79 odst. 2 nabývá účinnosti dnem vyhlášení tohoto zákona.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.

70

ZÁKON

ze dne 29. června 1967

o komisích lidové kontroly

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Část první

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Komise lidové kontroly jsou volené kontrolní orgány, které vykonávají kontrolu za nejširší účasti pracujících.

§ 2

Soustavu komisí lidové kontroly tvoří

a) Ústřední komise lidové kontroly jako kontrolní orgán Národního shromáždění a vlády,

b) Komise lidové kontroly Slovenské národní rady jako kontrolní orgán Slovenské národní rady a oblastní orgán Ústřední komise lidové kontroly,

c) komise lidové kontroly národních výborů jako jejich kontrolní orgány,

d) závodní komise lidové kontroly jako kontrolní orgány základních organizací Revolučního odborového hnutí.

§ 3

(1) Ústřední komisi lidové kontroly volí Národní shromáždění, Komisi lidové kontroly Slovenské národní rady volí Slovenská národní rada a komisi lidové kontroly národního výboru volí jeho plenární zasedání. Zastupitelský sbor volí komisi lidové kontroly na celé své volební období, a to ze svých poslanců a z dalších občanů. Zvolení členové skládají do rukou předsedy zastupitelského sboru, který je zvolil, tento slib: „Slibuji na svou čest, že budu svou funkci vykonávat svědomitě, že se budu řídit ústavou a ostatními zákony a že budu usilovat o prosazování celospolečenských zájmů a o upevňování státní disciplíny."

(2) Závodní komisi lidové kontroly volí členská schůze (konference) základní organizace Revolučního odborového hnutí na dobu dvou let. Zvolení členové komise skládají slib ve znění uvedeném v odstavci 1.

(3) Zastupitelský sbor a členská schůze (konference) základní organizace Revolučního odborového hnutí mohou odvolat jednotlivé členy komise, kterou zvolily, a na místo odvolaných členů zvolit nové členy.

§ 4

(1) Komise lidové kontroly je oprávněna při plnění kontrolních úkolů jí uložených vyžadovat součinnost komisí lidové kontroly nižšího stupně a dávat jim za tím účelem pokyny; součinnost závodních komisí lidové kontroly je oprávněna vyžadovat po projednání s příslušným odborovým orgánem.

(2) Komise lidové kontroly vyššího stupně metodicky řídí komise lidové kontroly nižšího stupně; závodní komise lidové kontroly metodicky řídí vyšší odborový orgán v součinnosti s příslušnou komisí lidové kontroly.

§ 5

(1) Komise lidové kontroly zjišťují skutečný stav věci. Vzájemně si pomáhají a při své kontrolní činnosti používají metod, které zajišťují správnost a průkaznost kontrolních zjištění a vedou k předcházení vzniku nedostatků. Opírají se o úzkou součinnost s pracujícími a jejich organizacemi, plně využívají jejich poznatků a zkušeností a vytvářejí si podle potřeby sbor dobrovolných spolupracovníků. Prosazují důsledné odstranění zjištěných nedostatků a jejich příčin a uplatnění odpovědnosti organizací i provinilých osob. Sledují výsledky učiněných opatření až do zjednání skutečné nápravy a dbají o zevšeobecňování dobrých zkušeností. Svou činností nenahrazují orgány řízení.

(2) Komise lidové kontroly (jejich členové a pracovníci) jsou povinny projednat výsledky kontrolního zjištění s vedoucími kontrolovaných orgánů a organizací a s těmi jejich pracovníky, kteří jsou odpovědni za vznik nebo trvání zjištěných nedostatků, vyžádat si jejich vysvětlivky a prověřit jejich námitky proti správnosti a úplnosti kontrolních zjištění.

§ 6

Kontrolní působnost komisí lidové kontroly se nevztahuje na činnost soudcovskou a prokurátorskou.

Část druhá

ÚSTŘEDNÍ KOMISE LIDOVÉ KONTROLY

§ 7

(1) Ústřední komise lidové kontroly plní úkoly, které jí uloží Národní shromáždění a vláda; za svou činnost odpovídá Národnímu shromáždění a za plnění úkolů, které jí uložila vláda, též vládě.

(2) Předsednictvo Národního shromáždění schvaluje plán činnosti Ústřední komise lidové kontroly po jeho projednání ve vládě.

(3) Ústřední komise lidové kontroly podává zprávy o své činnosti Národnímu shromáždění a o plnění úkolů, které jí uložila vláda, též vládě.

§ 8

Ústřední komise lidové kontroly je oprávněna k plnění úkolů uložených Národním shromážděním nebo vládou vyžadovat součinnost ostatních komisí lidové kontroly a dávat jim za tím účelem pokyny; součinnost závodních komisí lidové kontroly je oprávněna vyžadovat po projednání s Ústřední radou odborů.

§ 9

(1) Ústřední komise lidové kontroly při plnění úkolů uložených Národním shromážděním a vládou zejména kontroluje:

a) plnění zákonů a ostatních právních předpisů, usnesení Národního shromáždění a jeho předsednictva a usnesení vlády,

b) účinnost řídicí práce státních orgánů a socialistických organizací při řešení problémů rozvoje národního hospodářství a kultury,

c) stav a úroveň vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících ve státních orgánech a socialistických organizacích,

d) účinnost práce ostatních kontrolních orgánů.

(2) Při kontrole plnění zákonů a ostatních právních předpisů, usnesení Národního shromáždění a jeho předsednictva a usnesení vlády Ústřední komise lidové kontroly prověřuje včasnost a úplnost splnění daných úkolů a dává podněty ke změně těch právních předpisů a usnesení, které již neodpovídají potřebám dalšího rozvoje socialistické společnosti.

(3) Při kontrole účinnosti práce kontrolních orgánů Ústřední komise lidové kontroly zejména provádí rozbory činnosti a organizace jednotlivých článků kontrolního systému ve státní správě a v hospodářství, zevšeobecňuje progresívní metody a formy jejich činnosti a pomáhá v jejich rozšiřování.

§ 10

Ústřední komise lidové kontroly

a) předkládá Národnímu shromáždění stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu,

b) navrhuje na základě zkušeností z kontrolní činnosti Národnímu shromáždění a vládě provedení kontrol v jednotlivých odvětvích, oborech nebo úsecích národního hospodářství, kultury nebo státní správy,

c) metodicky řídí kontrolní činnost ostatních komisí lidové kontroly a za tím účelem může vydávat i závazné směrnice; kontrolní činnost závodních komisí lidové kontroly metodicky řídí Ústřední rada odborů v součinnosti s Ústřední komisí lidové kontroly,

d) organizuje a zabezpečuje výzkum v oboru kontroly a výchovu funkcionářů a pracovníků komisí lidové kontroly a v dohodě s příslušnými ústředními orgány i výchovu funkcionářů a pracovníků jiných orgánů a organizací, kteří provádějí kontrolu.

§ 11

(1) V čele Ústřední komise lidové kontroly je předseda, kterého ze zvolených členů jmenuje a z funkce odvolává president republiky. Předseda Ústřední komise lidové kontroly má postavení vedoucího ústředního orgánu; zúčastňuje se jednání vlády a má právo účastnit se schůzí všech zastupitelských sborů a jejich orgánů.

(2) Předsedu Ústřední komise lidové kontroly zastupují dva místopředsedové, které ze svých členů volí a z funkce odvolává Ústřední komise lidové kontroly.

§ 12

(1) Ústřední komise lidové kontroly má odborný aparát.

(2) Ústřední komise lidové kontroly stanoví organizaci svého aparátu, jmenuje a odvolává jeho vedoucí pracovníky a stanoví směrnice pro jeho práci; v jejich rámci řídí práci aparátu předseda Ústřední komise lidové kontroly.

Část třetí

KOMISE LIDOVÉ KONTROLY SLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY

§ 13

(1) Komise lidové kontroly Slovenské národní rady plní úkoly v rozsahu určeném Slovenskou národní radou a úkoly, jejichž splnění si v rámci úkolů uložených Národním shromážděním a vládou vyžádá Ústřední komise lidové kontroly.

(2) Komise lidové kontroly Slovenské národní rady odpovídá za svou činnost Slovenské národní radě a za plnění úkolů vyžadovaných Ústřední komisí lidové kontroly též této komisi; v tomto rozsahu jim podává zprávy o své činnosti.

§ 14

Komise lidové kontroly Slovenské národní rady je oprávněna k plnění úkolů uložených Slovenskou národní radou nebo vyžádaných Ústřední komisí lidové kontroly vyžadovat součinnost ostatních komisí lidové kontroly na Slovensku a dávat jim za tím účelem pokyny; součinnost závodních komisí lidové kontroly je oprávněna Komise lidové kontroly Slovenské národní rady vyžadovat po projednání se Slovenskou odborovou radou. Komise lidové kontroly Slovenské národní rady se podílí na metodickém řízení kontrolní činnosti komisí lidové kontroly národních výborů na Slovensku.

§ 15

Postavení, volby, organizaci a úkoly Komise lidové kontroly Slovenské národní rady upraví Slovenská národní rada svým zákonem.

Část čtvrtá

KOMISE LIDOVÉ KONTROLY NÁRODNÍCH VÝBORŮ

§ 16

Zřizování a volby komisí lidové kontroly národních výborů a jejich působnost upravuje zákon o národních výborech.

Část pátá

ZÁVODNÍ KOMISE LIDOVÉ KONTROLY

§ 17

Závodní komise lidové kontroly se zřizují v těch závodech a podnicích, kde jsou pro to vytvořeny potřebné podmínky; zřizuje je základní organizace Revolučního odborového hnutí v dohodě s komisí lidové kontroly okresního národního výboru, v jehož územním obvodu má příslušný závod nebo podnik sídlo.

§ 18

(1) Závodní komise lidové kontroly plní úkoly, které jí v rámci své kontrolní působnosti uloží základní organizace Revolučního odborového hnutí a dále úkoly, jejichž splnění si po projednání s příslušným odborovým orgánem vyžádá komise lidové kontroly vyššího stupně.

(2) Při výkonu kontroly se závodní komise lidové kontroly řídí metodickými pokyny, které vydává vyšší odborový orgán v součinnosti s příslušnou komisí lidové kontroly.

§ 19

Složení, volby, úkoly a oprávnění závodních komisí lidové kontroly a jejich řízení odborovými orgány stanoví Ústřední rada odborů.

Část šestá

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Oddíl první

Oprávnění komisí lidové kontroly volených zastupitelskými sbory

§ 20

(1) Komise lidové kontroly volené zastupitelskými sbory, jejich pověření členové a pracovníci jsou oprávněni

a) požadovat od funkcionářů a pracovníků kontrolovaných orgánů a organizací, aby vytvořili pro ně nezbytné podmínky pro výkon kontroly, zejména aby jim umožnili vstup do veškerých místností, zařízení a objektů, předložili vyžádané plány, listiny, spisy a jiné doklady, podali ústní nebo písemné zprávy o určitých skutečnostech nebo vysvětlivky o příčinách nedostatků zjištěných kontrolou,

b) požadovat od funkcionářů a vedoucích pracovníků kontrolovaných orgánů a organizací, aby zjištěné nedostatky bez průtahů odstranili, navrhovat opatření ke zjednání nápravy a upozorňovat nadřízené orgány na závažné skutečnosti zjištěné kontrolou,

c) dávat podněty příslušným orgánům a organizacím k provedení potřebných opatření podle výsledku kontroly, zejména k odčerpání neoprávněně získaných prostředků, k uplatnění majetkových sankcí nebo k vyvození zákonných důsledků z osobní odpovědnosti provinilých funkcionářů nebo pracovníků; dávat podněty na ocenění nebo vyznamenání jednotlivců nebo kolektivů za dobře vykonanou práci.

(2) Komise lidové kontroly volené zastupitelskými sbory jsou oprávněny vyžadovat součinnost jiných kontrolních orgánů při výkonu kontroly a přibírat k účasti na kontrole dobrovolné spolupracovníky.

§ 21

(1) Všechny orgány a organizace, jejich funkcionáři a pracovníci jsou povinni pomáhat komisím lidové kontroly voleným zastupitelskými sbory, jejich pověřeným členům a pracovníkům v jejich kontrolní činnosti, zejména jim ve stanovených lhůtách předložit vyžádané písemné podklady,

podat přesné a úplné zprávy a vysvětlivky a bez průtahů odstraňovat zjištěné nedostatky. Prokáží-li se členové a pracovníci těchto komisí zvláštním pověřením, musí jim být sděleny i skutečnosti tvořící státní tajemství.

(2) Všechny orgány a organizace jsou též povinny podávat komisím lidové kontroly voleným zastupitelskými sbory ve stanovených lhůtách zprávy o opatřeních provedených k jejich podnětům podaným na základě výsledků provedených kontrol.

Oddíl druhý

Pořádkové pokuty

§ 22

(1) Člen nebo pracovník komise lidové kontroly volené zastupitelským sborem, pověřený touto komisí, může uložit funkcionářům a pracovníkům kontrolovaných orgánů a organizací, kteří nesplní povinnost uloženou jim podle ustanovení § 20 odst. 1 písm. a), pořádkovou pokutu do 500,— Kčs. Pořádková pokuta může být uložena i opětovně, nebyla-li taková povinnost splněna ani v nově stanovené lhůtě.

(2) Ten, kdo pořádkovou pokutu uložil, může ji též prominout.

(3) Nesplní-li však povinnost uvedenou v odstavci 1 funkcionář kontrolovaného národního výboru, může člen nebo pracovník komise lidové kontroly volené zastupitelským sborem pouze navrhnout tomuto národnímu výboru nebo národnímu výboru vyššího stupně, aby zajistil splnění uložené povinnosti.

Oddíl třetí

Opatření k zabezpečení výsledků kontroly

§ 23

Ústřední komise lidové kontroly, Komise lidové kontroly Slovenské národní rady a komise lidové kontroly krajských a okresních národních výborů jsou oprávněny kontrolovaným orgánům a organizacím, které přes upozornění neprovedou bez průtahů opatření potřebná podle výsledku kontroly, ukládat,

a) aby neprodleně a podle svého uvážení nejvhodnějším způsobem odstranily kontrolou zjištěné závady,

b) aby až do rozhodnutí příslušných orgánů bylo pozastaveno provádění nezákonného rozhodnutí nebo činnosti, je-li nebezpečí, že by národnímu hospodářství vznikla škoda.

§ 24

(1) Komise lidové kontroly uvedené v § 23 mohou vedoucím pracovníkům kontrolovaných orgánů a organizací, kteří při výkonu funkce zaviněně porušili povinnosti, vyplývající pro ně ze zákonů a jiných obecně závazných právních předpisů, usnesení Národního shromáždění a jeho předsednictva, usnesení vlády, usnesení Slovenské národní rady a jejího předsednictva, obecně závazných nařízení národních výborů a z usnesení jejich plenárních zasedání a rad, nebo kteří přes upozornění neučinili opatření potřebná podle výsledku kontroly anebo učinili opatření nedostatečná, uložit důtku s pokutou až do výše trojnásobku průměrného měsíčního výdělku vedoucího pracovníka. Důtka s pokutou může být uložena i voleným vedoucím funkcionářům hospodářských organizací. Pokuta připadá státu.

(2) Při uložení důtky s pokutou se přihlíží zejména k poměru vedoucího pracovníka (funkcionáře) k práci a k socialistickému vlastnictví, k míře zavinění i k jeho osobním a hospodářským poměrům.

(3) Důtku s pokutou lze uložit jen do jednoho roku ode dne, kdy komise lidové kontroly zjistila porušení povinnosti, nejdéle však do tří let ode dne, kdy došlo k porušení povinnosti.

(4) Pravomocné rozhodnutí o uložení důtky s pokutou může být v zájmu zvýšení výchovného účinku zveřejněno tiskem nebo jiným vhodným způsobem.

(5) Pravomocné rozhodnutí o uložení důtky s pokutou se zakládá do osobního spisu vedoucího pracovníka (funkcionáře). Nebyly-li vedoucímu pracovníku (funkcionáři) do jednoho roku od doručení tohoto rozhodnutí uloženy důtka s pokutou nebo kárné opatření ani nebyl soudně trestán, vyřadí se rozhodnutí z osobního spisu, přičemž se vedoucí pracovník (funkcionář) posuzuje, jako by mu důtka s pokutou nebyla uložena; jinak může rozhodnout o vyřazení rozhodnutí z osobního spisu v odůvodněných případech jen komise lidové kontroly, která důtku s pokutou uložila.

§ 25

Komise lidové kontroly volené zastupitelskými sbory mohou, pokud přes upozornění neuplatní příslušné orgány nebo organizace bez průtahů nárok na náhradu škody, podat příslušnému soudu návrh na zahájení řízení o náhradu škody proti odpovědnému funkcionáři nebo vedoucímu pracovníku kontrolovaného orgánu nebo organizace, kterou způsobili zaviněným porušením povinnosti při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi. O návrhu na zahájení řízení a o postavení komise lidové kontroly v něm platí § 32 a násl. občanského soudního řádu. Náhrada škody přiznaná soudem připadá státu.

§ 26

Komise lidové kontroly neukládá důtku s pokutou příslušníkům ozbrojených sil v činné službě ani nepodává proti nim návrh na zahájení řízení o náhradu škody, ale dává jen podněty příslušnému veliteli (náčelníku) k zahájení kázeňského nebo náhradového řízení.

Oddíl čtvrtý

Členové a dobrovolní spolupracovníci

§ 27

(1) Člen komise lidové kontroly nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech ani na nárocích vyplývajících z pracovního nebo obdobného poměru (člena družstva).

(2) Organizace, jejímž pracovníkem je člen komise lidové kontroly, je povinna mu umožnit výkon funkce a poskytnout mu za tím účelem potřebné pracovní volno.

§ 28

(1) Náhradu ušlého výdělku a cestovních a jiných výdajů poskytuje svým členům Ústřední komise lidové kontroly a členům Komise lidové kontroly Slovenské národní rady Slovenská národní rada; výše těchto náhrad se řídí obecně platnými předpisy.*)

(2) Poskytování náhrad členům komisí lidové kontroly národních výborů upravují předpisy platné pro národní výbory.

§ 29

Členové komisí lidové kontroly jsou povinni zachovávat státní, hospodářské a služební tajemství, o němž se dovědí při své činnosti. Tato povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení funkce. O zproštění této povinnosti rozhoduje komise lidové kontroly.

§ 30

(1) Dobrovolní spolupracovníci požívají ve svých právech a nárocích z pracovního nebo obdobného poměru ochrany jako členové komise a mají při výkonu kontroly jejich oprávnění v rozsahu daného pověření; vztahují se na ně povinnosti uložené členům komisí.

(2) Pokud dobrovolní spolupracovníci nemohou plnit úkoly vyplývající z této funkce mimo svou pracovní dobu a organizace, jejíchž jsou pracovníky, jim poskytnou ke splnění tohoto úkolu pracovní volno, přísluší jim za tuto dobu náhrada průměrného výdělku. Náhradu poskytuje Ústřední komise lidové kontroly svým dobrovolným spolupracovníkům a v ostatních případech orgán, jehož součástí příslušná komise lidové kontroly je. Náhrada cestovních a jiných výdajů se poskytne dobrovolným spolupracovníkům stejně jako členům komisí.

Část sedmá

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 31

(1) Komise lidové kontroly, které působí v den nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou komisemi lidové kontroly podle tohoto zákona.

(2) Pracovníci aparátu krajských a okresních komisí lidové kontroly a komisí lidové kontroly jim na roveň postavených stávají se pracovníky aparátu příslušných komisí lidové kontroly národních výborů.

§ 32

(1) Při ukládání pořádkové pokuty a důtky s pokutou se postupuje podle obecných předpisů o správním řízení.

(2) Řízení o odvoláních proti pořádkovým pokutám, kárným opatřením a peněžitým náhradám, uloženým přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se provede podle dosavadních předpisů.

§ 33

(1) Zrušují se:

1. pro obor kontroly zákon č. 23/1963 Sb., o lidové kontrole a o národohospodářské evidenci, ve znění § 3 zákona č. 93/1964 Sb.,

2. § 16 zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění č. 1/1967 Sb., o změnách v organizaci a působnosti některých ústředních orgánů,

3. zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 21/1967 Sb., o volbách komisí lidové kontroly.

*) § 124 zákoníku práce č. 65/1965 Sb., § 30 a násl. vl. nař. č. 66/1965 Sb., vyhl. č. 84/1966 Sb. a vyhl. č. 100/1964 Sb.

(2) Dále se zrušují:

1. statut orgánů lidové kontroly, uveřejněný pod poř. č. 2/1963 Věstníku Ústřední komise lidové kontroly a statistiky a registrovaný v částce č. 17/1963 Sbírky zákonů,

2. výnos Ústřední komise lidové kontroly a statistiky o vymezení působnosti obvodních komisí lidové kontroly a statistiky v obvodech hlavního města Prahy (čj. 33822/1963 z 22. 5. 1963), registrovaný v částce č. 29/1964 Sbírky zákonů.

§ 34

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.

71

ZÁKON

ze dne 29. června 1967

o správním řízení (správní řád)

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Část první

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Oddíl 1

Rozsah působnosti

§ 1

(1) Tento zákon se vztahuje na řízení, v němž o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech občanů a organizací rozhodují v oblasti státní správy národní výbory, ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy, orgány Slovenské národní rady a jiné orgány státní správy.

(2) Podle tohoto zákona postupují také orgány státních organizací, jestliže jim zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech občanů a organizací v oblasti státní správy.

(3) Pokud se dále hovoří o správních orgánech, rozumějí se tím orgány uvedené v odstavcích 1 a 2.

§ 2

Ustanovení tohoto zákona se nevztahují

a) na postup, v němž správní orgány rozhodují o právních poměrech organizací, pracovníků nebo funkcionářů, jestliže tyto poměry souvisí s jejich podřízeností orgánu, který o věci rozhoduje, nebo na postup, v němž správní orgány rozhodují o právních poměrech organizací při řízení jejich hospodářské činnosti,

b) na projednávání a vyřizování stížností a podnětů občanů a organizací, kde platí zvláštní právní předpisy. Je-li však ze stížnosti nebo podnětu patrno, že je zcela nebo zčásti podáním ve smyslu tohoto zákona, postupuje se v tomto směru podle jeho ustanovení.

Oddíl 2

Základní pravidla řízení

§ 3

(1) Správní orgány postupují v řízení v souladu se zákony a jinými právními předpisy. Jsou povinny chránit zájmy státu a společnosti, práva a zájmy občanů a organizací a důsledně vyžadovat plnění jejich povinností.

(2) Správní orgány jsou povinny postupovat v řízení v úzké součinnosti s občany a organizacemi a dát jim vždy příležitost, aby mohli svá práva a zájmy účinně hájit, zejména se vyjádřit k podkladu rozhodnutí, a uplatnit své návrhy. Občanům a organizacím musí správní orgány poskytovat pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěli v řízení újmu.

(3) Správní orgány jsou povinny svědomitě a odpovědně se zabývat každou věcí, která je předmětem řízení, vyřídit ji včas a bez zbytečných průtahů a použít nejvhodnějších prostředků, které vedou ke správnému vyřízení věci. Připouští-li to povaha věci, má se správní orgán vždy pokusit o její smírné vyřízení. Správní orgány dbají, aby řízení probíhalo hospodárně a bez zbytečného zatěžování občanů a organizací.

(4) Rozhodnutí správních orgánů musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Řízení je třeba vést tak, aby posilovalo důvěru občanů ve správnost rozhodování, aby přijatá rozhodnutí byla přesvědčivá a vedla občany a organizace k dobrovolnému plnění jejich povinností.

(5) Ustanovení o základních pravidlech řízení (odstavec 1 až 4) se přiměřeně použijí též při vydávání osvědčení, posudků, vyjádření, doporučení a jiných podobných opatření.

§ 4

(1) Účastníci řízení (§ 14) spolupracují se správními orgány v průběhu celého řízení.

(2) Všichni účastníci mají v řízení rovná procesní práva a povinnosti.

Část druhá

SPRÁVNÍ ORGÁNY A ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ

Oddíl 1

Příslušnost

§ 5

(1) K řízení jsou věcně příslušné správní orgány, které určuje zvláštní zákon; nestanoví-li zvláštní zákon, který orgán je věcně příslušný, rozhoduje národní výbor.

(2) Pokud zvláštní zákon nestanoví jinak, jsou k řízení před národními výbory v prvním stupni příslušné okresní národní výbory.

§ 6

(1) Je-li příslušný k řízení národní výbor, provádí řízení příslušný odbor národního výboru; není-li takový odbor zřízen, řízení provádí příslušná komise národního výboru, a není-li zřízena ani taková komise, řízení provádí rada národního výboru. Ustanovení § 39 odst. 3 a § 54 odst. 3 zákona o národních výborech zůstávají tímto nedotčena.

(2) Zvláštní právní předpisy stanoví, ve kterých věcech jsou příslušné k řízení správní komise národního výboru.

§ 7

(1) V řízení, v němž jde o činnost účastníka, řídí se místní příslušnost místem této činnosti; týká-li se řízení nemovitosti, místem, kde nemovitost je.

(2) V ostatních případech se místní příslušnost řídí trvalým pobytem účastníka řízení, a jde-li o organizaci, jejím sídlem nebo sídlem nižší složky organizace, týká-li se řízení této složky. Nemá-li účastník trvalý pobyt (sídlo) v Československé socialistické republice, řídí se místní příslušnost podle jeho posledního trvalého pobytu (sídla) v Československé socialistické republice.

(3) Je-li místně příslušných několik správních orgánů, koná řízení správní orgán, který řízení zahájil první, pokud se příslušné orgány nedohodly jinak.

(4) Je-li místně příslušných několik správních orgánů a pokud každý z nich odmítá provést řízení, správní orgán vyššího stupně jim nejblíže nadřízený určí, který z nich řízení provede.

(5) Nelze-li místní příslušnost určit podle předchozích ustanovení, stanoví ústřední orgán státní správy, do jehož působnosti věc patří, který věcně příslušný správní orgán řízení provede.

§ 8

Na žádost účastníka řízení nebo s jeho souhlasem může správní orgán příslušný podle § 7 odst. 2 postoupit věc k vyřízení jinému věcně příslušnému správnímu orgánu téhož stupně, v jehož obvodu má účastník řízení pracoviště nebo přechodný pobyt, souhlasí-li s tím ostatní účastníci řízení i orgán, kterému má být věc postoupena.

Oddíl 2

Vyloučení pracovníků nebo členů správního orgánu

§ 9

(1) Pracovník správního orgánu je vyloučen z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jeho poměr k věci, k účastníkům řízení nebo k jejich zástupcům lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti.

(2) Z projednávání a rozhodování před správními orgány je vyloučen také ten, kdo se v téže věci zúčastnil řízení jako pracovník správního orgánu jiného stupně.

§ 10

Účastník řízení oznámí správnímu orgánu skutečnosti nasvědčující vyloučení pracovníka správního orgánu (§ 9), jakmile se o nich dozví.

§ 11

(1) Jakmile se pracovník správního orgánu dozví o skutečnostech nasvědčujících jeho vyloučení (§ 9), oznámí to neprodleně svému nejblíže nadřízenému vedoucímu; vedoucí správního orgánu to oznámí vedoucímu nadřízeného správního orgánu a vedoucí odboru národního výboru tajemníkovi národního výboru.

(2) Podjatý pracovník správního orgánu provede pouze takové úkony, které nesnesou odkladu.

§ 12

(1) O tom, zda je pracovník správního orgánu z řízení vyloučen, rozhoduje orgán, jemuž byly důvody vyloučení oznámeny (§ 11 odst. 1); jestliže bylo rozhodnuto, že pracovník správního orgánu je vyloučen, učiní tento orgán opatření k zajištění řádného provedení dalšího řízení.

(2) Proti rozhodnutí o vyloučení pracovníka správního orgánu z řízení nelze podat samostatné odvolání.

§ 13

(1) Z týchž důvodů jako pracovník správního orgánu (§ 9) je z projednávání a rozhodování věci vyloučen i člen komise (správní komise) národního výboru, která provádí řízení.

(2) Jakmile se člen komise (správní komise) národního výboru dozví o skutečnostech nasvědčujících jeho vyloučení, oznámí to neprodleně radě národního výboru, která rozhodne, je-li člen komise (správní komise) z řízení vyloučen.

(3) Stane-li se komise (správní komise) vyloučením svých členů nezpůsobilou se usnášet, provede řízení rada národního výboru, pokud plenární zasedání národního výboru neučiní pro takový případ jiné opatření k zajištění dalšího řádného řízení.

(4) Ustanovení § 10, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 2 platí obdobně.

Oddíl 3

Účastníci řízení

§ 14

(1) Účastníkem řízení je ten, o jehož právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech má

být v řízení jednáno nebo jehož práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být rozhodnutím přímo dotčeny; účastníkem řízení je i ten, kdo tvrdí, že může být rozhodnutím ve svých právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech přímo dotčen, a to až do doby, než se prokáže opak.

(2) Účastníkem řízení je i ten, komu zvláštní právní předpis takové postavení přiznává.

§ 15

Účastník může samostatně jednat v tom rozsahu, v jakém má způsobilost vlastními úkony nabývat práva a brát na sebe povinnosti.

Oddíl 4

Zastupování

§ 16

(1) Účastníka řízení, který nemůže v řízení jednat samostatně, zastupuje zákonný zástupce; nemá-li zákonného zástupce, a je-li toho třeba k hájení práv, ustanoví mu správní orgán opatrovníka.

(2) Správní orgán ustanoví opatrovníka také účastníku řízení, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit písemnost na známou adresu v cizině a který si neustanovil zástupce, jakož i účastníku řízení, který je stižen duševní nebo jinou poruchou, pro kterou nemůže v řízení jednat, a nemá zákonného zástupce.

§ 17

(1) Účastníci řízení, jejich zákonní zástupci a opatrovníci se mohou dát zastupovat advokátem nebo jiným zástupcem, kterého si zvolí.

(2) Organizace jedná v řízení prostřednictvím svých orgánů nebo prostřednictvím svého zástupce.

(3) Dobrovolná společenská organizace může v řízení zastupovat svého člena na jeho žádost. Jménem organizace jedná v řízení za zastoupeného člen nebo pracovník organizace, který byl touto organizací zastupováním pověřen.

(4) Zmocnění k zastupování je třeba prokázat písemnou plnou mocí nebo plnou mocí prohlášenou do protokolu. Správní orgán může v nepochybných případech od průkazu plnou mocí upustit.

(5) Učinilo-li několik účastníků řízení společné podání, zvolí si společného zmocněnce pro doručování; jinak ho určí správní orgán.

Část třetí

PRŮBĚH ŘÍZENÍ

Oddíl 1

Obecná ustanovení

§ 18

Zahájení řízení

(1) Řízení se zahajuje na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu.

(2) Řízení je zahájeno dnem, kdy podání účastníka řízení došlo správnímu orgánu příslušnému ve věci rozhodnout. Pokud se řízení zahajuje z podnětu správního orgánu, je řízení zahájeno dnem, kdy tento orgán učinil vůči účastníku řízení první úkon.

(3) O zahájení řízení uvědomí správní orgán všechny známé účastníky řízení; jestliže mu účastníci řízení nebo jejich pobyt nejsou známi nebo pokud to stanoví zvláštní právní předpis, uvědomí je o zahájení řízení veřejnou vyhláškou.

§ 19

Podání

(1) Podání lze učinit písemně nebo ústně do protokolu. Lze je též učinit telegraficky; takové podání, obsahující návrh ve věci, je třeba písemně nebo ústně do protokolu doplnit nejpozději do tří dnů.

(2) Podání se posuzuje podle jeho obsahu. Z podání musí být patrno, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Zvláštní právní předpisy mohou stanovit jeho další náležitosti.

(3) Pokud podání nemá předepsané náležitosti, pomůže správní orgán účastníku řízení nedostatky odstranit, popřípadě jej vyzve, aby je ve stanovené lhůtě odstranil; zároveň ho poučí, jaký význam může mít neodstranění nedostatků pro další průběh řízení.

(4) Podání se činí u orgánu věcně a místně příslušného (§ 5 až 7); v řízení před národními výbory lze je však učinit též u místního (městského) národního výboru, v jehož obvodu má účastník řízení trvalý pobyt nebo pracoviště.

(5) Na žádost účastníka řízení musí být přijetí podání potvrzeno.

§ 20

Postoupení

Není-li správní orgán příslušný k rozhodnutí, je povinen podání neprodleně postoupit příslušnému správnímu orgánu a uvědomit o tom účastníka řízení. Je-li nebezpečí z prodlení, učiní správní orgán nezbytné úkony, zejména k odvrácení hrozící škody.

§ 21

Ústní jednání

(1) Správní orgán nařídí ústní jednání, vyžaduje-li to povaha věci, zejména přispěje-li se tím k jejímu objasnění, nebo stanoví-li to zvláštní právní předpis. Má-li být při ústním jednání provedeno ohledání, koná se ústní jednání zpravidla na místě ohledání.

(2) K ústnímu jednání přizve správní orgán všechny účastníky řízení a požádá je, aby při ústním jednání uplatnili své připomínky a náměty. Zvláštní právní předpisy stanoví, ve kterých případech se k později uplatněným připomínkám a námitkám nepřihlíží; na tuto skutečnost musí být účastníci řízení výslovně upozorněni.

(3) Ústní jednání je neveřejné, pokud zvláštní právní předpis nebo správní orgán nestanoví jinak.

§ 22

Protokol

(1) O ústních podáních a o důležitých úkonech v řízení, zejména o provedených důkazech, o vyjádřeních účastníků řízení, o ústním jednání a o hlasování sepíše správní orgán protokol.

(2) Z protokolu musí být zejména patrno, kdo, kde a kdy řízení prováděl, předmět řízení, které osoby se ho zúčastnily, jak řízení probíhalo, jaké návrhy byly podány a jaká opatření byla přijata; v protokolu o hlasování se uvede též výrok rozhodnutí a výsledek hlasování.

(3) Protokol podepisují po přečtení všechny osoby, které se jednání zúčastnily, a pracovník (člen) správního orgánu provádějícího řízení, protokol o hlasování všichni přítomní členové správního orgánu. Odepření podpisu, důvody tohoto odepření a námitky proti obsahu protokolu se v něm zaznamenají.

§ 23

Nahlížení do spisů

(1) Účastníci řízení a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisů s výjimkou protokolů o hlasování a pořizovat si z nich výpisy.

(2) Správní orgán může povolit nahlédnout do spisů i jiným osobám, pokud prokáží odůvodněnost svého požadavku.

(3) Správní orgán je povinen učinit opatření, aby nahlédnutím do spisů nebylo porušeno státní, hospodářské nebo služební tajemství, nebo zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti.

Doručení do vlastních rukou

§ 24

(1) Důležité písemnosti, zejména rozhodnutí, se doručují do vlastních rukou.

(2) Nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel jej vhodným způsobem uvědomí, že písemnost přijde znovu doručit ve stanovený den a hodinu. Zůstane-li nový pokus o doručení bezvýsledný, doručovatel uloží písemnost na poště nebo u místního národního výboru a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

(3) Odepřel-li adresát bezdůvodně písemnost přijmout, je doručena dnem, kdy její přijetí bylo odepřeno; na to musí doručovatel adresáta upozornit.

(4) Má-li účastník řízení, který se zdržuje v cizině nebo tam má sídlo, opatrovníka anebo zástupce v tuzemsku, doručí se písemnost tomuto opatrovníku nebo zástupci.

§ 25

(1) Písemnosti, které jsou určeny orgánům nebo organizacím, doručují se pracovníkům oprávněným za orgány nebo organizace přijímat písemnosti. Není-li takových pracovníků, doručuje se písemnost, která je určena do vlastních rukou, tomu, kdo je oprávněn za orgán nebo organizaci jednat.

(2) Písemnosti určené advokátům se doručují advokátní poradně.

(3) Má-li účastník řízení zástupce s plnou mocí pro celé řízení, doručuje se písemnost pouze tomuto zástupci. Má-li však účastník řízení osobně v řízení něco vykonat, doručuje se písemnost nejen zástupci, ale i jemu.

§ 26

Doručení veřejnou vyhláškou

(1) Doručení veřejnou vyhláškou použije správní orgán v případě, kdy mu účastníci řízení nebo jejich pobyt nejsou známi nebo pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.

(2) Doručení veřejnou vyhláškou se provede tak, že se písemnost vyvěsí po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým. Poslední den této lhůty je dnem doručení.

Lhůty

§ 27

(1) Je-li to třeba, stanoví správní orgán k provedení úkonu v řízení přiměřenou lhůtu, pokud není určena tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.

(2) Do lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty. Lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let končí uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty, a není-li takový den v měsíci, končí lhůta posledním dnem měsíce. Připadne-li konec lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den.

(3) Lhůta je zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u správního orgánu uvedeného v § 19 odst. 4, nebo je-li podání odevzdáno k poštovní přepravě.

(4) V pochybnostech se považuje lhůta za zachovanou, pokud se neprokáže opak.

§ 28

(1) Správní orgán promine ze závažných důvodů zmeškání lhůty, požádá-li o to účastník řízení do 15 dnů ode dne, kdy pominula příčina zmeškání, a učiní-li v téže lhůtě zmeškaný úkon. Správní orgán může této žádosti přiznat odkladný účinek.

(2) Zmeškání lhůty nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok.

(3) Proti rozhodnutí o návrhu na prominutí zmeškané lhůty se nelze odvolat.

§ 29

Přerušení řízení

(1) Správní orgán přeruší řízení, jestliže bylo zahájeno řízení o předběžné otázce (§ 40) nebo jestliže byl účastník řízení vyzván, aby ve stanovené lhůtě odstranil nedostatky podání (§ 19 odst. 3).

(2) Správní orgán může též přerušit řízení nejdéle na dobu 30 dnů, jestliže to z důležitých důvodů navrhnou shodně účastníci řízení.

(3) Proti rozhodnutí o přerušení řízení se nelze odvolat.

(4) Správní orgán v řízení pokračuje z vlastního podnětu nebo z podnětu účastníka řízení, jakmile pominuly překážky, pro které bylo řízení přerušeno, popřípadě jakmile uplynula lhůta uvedená v odstavci 2.

(5) Pokud je řízení přerušeno, lhůty podle tohoto zákona neběží.

§ 30

Zastavení řízení

Správní orgán zastaví řízení, vzal-li účastník návrh na jeho zahájení zpět a souhlasí-li s tím ostatní účastníci řízení, nebo odpadl li důvod řízení zahájeného z podnětu správního orgánu.

§ 31

Náklady řízení

(1) Náklady řízení, které vznikly správnímu orgánu, nese tento orgán. Náklady, které v řízení vznikly účastníkovi řízení, nese účastník.

(2) Správní orgán může účastníkům řízení, svědkům a znalcům uložit, aby nahradili náklady, které vznikly správnímu orgánu jejich zaviněním; může jim také uložit, aby nahradili náklady, které vznikly jejich zaviněním, ostatním účastníkům řízení.

(3) Správní orgán nahradí svědkovi hotové výdaje a mzdu, která mu prokazatelně ušla. Nárok je třeba uplatnit do tří dnů po výslechu, jinak zaniká.

(4) Náklady spojené s předložením listiny nebo s ohledáním, které vznikly tomu, kdo není účastníkem řízení, hradí správní orgán.

(5) Náhrada hotových výdajů a poskytování odměn znalcům a tlumočníkům se řídí zvláštními právními předpisy.*)

Oddíl 2

Zjišťování podkladů pro rozhodnutí

Podklad rozhodnutí

§ 32

(1) Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Přitom není vázán jen návrhy účastníků řízení.

(2) Podkladem pro rozhodnutí jsou zejména podání, návrhy a vyjádření účastníků řízení, důkazy, čestná prohlášení, jakož i skutečnosti všeobecně známé nebo známé správnímu orgánu z jeho úřední činnosti. Rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí určuje správní orgán.

(3) Na žádost správního orgánu jsou státní orgány a socialistické organizace povinny sdělit skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí.

§ 33

(1) Účastník řízení má právo navrhovat důkazy a jejich doplnění a klást svědkům a znalcům otázky při ústním jednání a místním ohledání.

(2) Správní orgán je povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění.

*) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, a vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících.

§ 34

Dokazování

(1) K dokazování je možné použít všech prostředků, jimiž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci a které jsou v souladu s právními předpisy.

(2) Důkazy jsou zejména výslech svědků, znalecké posudky, listiny a ohledání.

(3) Účastník řízení je povinen navrhnout na podporu svých tvrzení důkazy, které jsou mu známy.

(4) Provádění důkazů přísluší správnímu orgánu.

(5) Správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.

(6) Skutečnosti všeobecně známé nebo známé správnímu orgánu z úřední činnosti není třeba dokazovat.

§ 35

Svědci

(1) Každý občan je povinen vypovídat jako svědek; musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet.

(2) Jako svědek nesmí být vyslechnut ten, kdo by porušil státní, hospodářské, služební tajemství nebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

(3) Výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým; jejich výčet se řídí občanským zákoníkem.*)

(4) Správní orgán poučí svědka před výslechem o možnosti odepřít výpověď, o jeho povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet a o právních následcích nepravdivé nebo neúplné výpovědi.**)

§ 36

Znalci

Je-li k odbornému posouzení skutečností důležitých pro rozhodnutí třeba znaleckého posudku, ustanoví správní orgán znalce podle příslušných právních předpisů.***)

§ 37

Listiny

(1) Správní orgán může uložit účastníkovi řízení nebo občanovi (organizaci), který má listinu potřebnou k provedení důkazů, aby ji předložil.

(2) Předložení listiny nelze žádat nebo může být odepřeno z důvodů, pro které nesmí být vyslechnut nebo je oprávněn odepřít výpověď svědek.

§ 38

Ohledání

(1) Vlastník nebo uživatel věci je povinen předložit správnímu orgánu předmět ohledání nebo strpět ohledání na místě.

(2) Ohledání nelze provést nebo může být odepřeno z důvodů, pro které nesmí být vyslechnut nebo je oprávněn odepřít výpověď svědek.

(3) K místnímu ohledání přizve správní orgán účastníka řízení a toho, kdo je oprávněn předmětem ohledání nakládat.

§ 39

Čestné prohlášení

(1) Správní orgán může místo důkazu připustit čestné prohlášení účastníka řízení, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(2) Čestné prohlášení správní orgán nepřipustí, brání-li tomu obecný zájem nebo byla-li by tím porušena rovnost mezi účastníky řízení. Čestným prohlášením nelze nahradit znalecký posudek.

(3) V čestném prohlášení je účastník povinen uvést pravdivé údaje. Správní orgán musí upozornit účastníka řízení na právní následky nepravdivého čestného prohlášení.†)

§ 40

Předběžné otázky

(1) Vyskytne-li se v řízení otázka, o které již pravomocně rozhodl příslušný orgán, je správní orgán takovým rozhodnutím vázán; jinak si správní orgán může o takové otázce učinit úsudek nebo dá příslušnému orgánu podnět k zahájení řízení.

(2) Správní orgán si nemůže jako o předběžné otázce učinit úsudek o tom, zda a kým byl spáchán trestný čin, provinění nebo přestupek, nebo o osobním stavu občana, přísluší-li o něm rozhodovat soudu.

*) § 116 obč. zák.

**) § 6 zák. č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku.

***) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, a vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících.

†) § 6 zák. č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku.

Oddíl 3

Zajištění průběhu a účelu řízení

§ 41

Předvolání

(1) Správní orgán předvolá osoby, jejichž osobní účast při projednávání věci je nutná.

(2) V předvolání správní orgán upozorní na právní následky nedostavení se.

§ 42

Předvedení

(1) Účastník řízení nebo svědek, který se bez náležité omluvy nebo bez závažných důvodů na opětovné předvolání nedostaví ke správnímu orgánu a bez jehož osobní účasti nelze řízení provádět, může být předveden.

(2) O předvedení požádá správní orgán Veřejnou bezpečnost, o předvedení vojáků v činné službě nebo příslušníků veřejných ozbrojených sborů požádá jejich náčelníka.

§ 43

Předběžná opatření

(1) Správní orgán může před skončením řízení v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění jeho účelu

a) uložit účastníkům, aby něco vykonali, něčeho se zdrželi nebo něco strpěli;

b) nařídit zajištění věcí, které mají být zničeny nebo učiněny nepotřebnými, anebo jichž je třeba k provedení důkazů.

(2) Správní orgán zruší předběžné opatření, jakmile pomine důvod, pro který bylo nařízeno; jinak pozbývá účinnosti dnem, kdy rozhodnutí ve věci nabylo právní moci.

(3) Odvolání proti rozhodnutí o předběžném opatření nemá odkladný účinek.

§ 44

Dožádání

(1) Správní orgány provádějí procesní úkony v obvodu své působnosti.

(2) Nemůže-li správní orgán provést některý procesní úkon v obvodu své působnosti nebo je-li to účelné z jiných důvodů, je oprávněn dožádat o jeho provedení jiný správní orgán téhož nebo nižšího stupně.

(3) Dožádaný správní orgán je povinen v mezích své působnosti dožádání vyhovět nejpozději ve lhůtě 15 dnů, není-li v dožádání stanovena lhůta delší.

§ 45

Pořádková opatření

(1) Tomu, kdo ztěžuje postup řízení, zejména tím, že se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu, ruší přes předchozí napomenutí pořádek, bezdůvodně odmítá svědeckou výpověď, předložení listiny nebo provedení ohledání, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 200 Kčs; u vojáků v činné službě a u příslušníků veřejných ozbrojených sborů odevzdá věc k vyřízení podle kázeňských předpisů.

(2) Toho, kdo hrubě ruší pořádek, může správní orgán také vykázat z místa jednání; je-li vykázán účastník řízení, může se jednat v jeho nepřítomnosti.

(3) Správní orgán, který pořádkovou pokutu uložil, ji může prominout.

Oddíl 4

Rozhodnutí

§ 46

Rozhodnutí musí být v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, musí být vydáno orgánem k tomu příslušným, vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a obsahovat předepsané náležitosti.

§ 47

Náležitosti rozhodnutí

(1) Rozhodnutí musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o odvolání (rozkladu). Odůvodnění není třeba, vyhovuje-li se všem účastníkům řízení v plném rozsahu.

(2) Výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto, popřípadě též rozhodnutí o povinnosti nahradit náklady řízení. Pokud se v rozhodnutí ukládá účastníkovi řízení povinnost k plnění, stanoví pro ni správní orgán lhůtu; lhůta nesmí být kratší, než stanoví zvláštní právní předpis.

(3) V odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

(4) Poučení o odvolání (rozkladu) obsahuje údaj, zda je rozhodnutí konečné nebo zda se lze proti němu odvolat (podat rozklad), v jaké lhůtě, ke kterému orgánu a kde lze odvolání podat.

(5) V písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede též orgán, který rozhodnutí vydal, datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníků řízení. Rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem

a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Zvláštní právní předpisy mohou stanovit další náležitosti rozhodnutí.

(6) Chyby v psaní, počtech a jiné zřejmé nesprávnosti v písemném vyhotovení rozhodnutí správní orgán kdykoliv i bez návrhu opraví a vyrozumí o tom účastníky řízení.

§ 48

Smír

(1) Připouští-li to povaha věci, mohou účastníci řízení mezi sebou se schválením správního orgánu uzavřít smír. Správní orgán smír neschválí, jestliže odporuje právním předpisům nebo obecnému zájmu.

(2) Schválený smír je vykonatelný.

§ 49

Lhůta pro rozhodnutí

(1) V jednoduchých věcech, zejména lze-li rozhodnout na podkladě dokladů předložených účastníkem řízení, rozhodne správní orgán bezodkladně.

(2) V ostatních případech, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, je správní orgán povinen rozhodnout ve věci do 30 dnů od zahájení řízení; ve zvlášť složitých případech rozhodne nejdéle do 60 dnů; nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, může ji přiměřeně prodloužit odvolací orgán (orgán příslušný rozhodnout o rozkladu). Nemůže-li správní orgán rozhodnout do 30, popřípadě do 60 dnů, je povinen o tom účastníka řízení s uvedením důvodů uvědomit.

§ 50

Opatření proti nečinnosti

Dovoluje-li to povaha věci a nelze-li nápravy dosáhnout jinak, správní orgán, který by byl jinak oprávněn rozhodnout o odvolání, sám ve věci rozhodne, pokud správní orgán příslušný k rozhodnutí nezahájil řízení, ač je k tomu povinen nebo pokud nerozhodl ve lhůtě stanovené v § 49 odst. 2.

§ 51

Oznámení rozhodnutí

(1) Rozhodnutí se účastníkovi řízení oznamuje doručením písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Den doručení rozhodnutí je dnem jeho oznámení.

(2) Účastníku řízení, který je přítomen, může být rozhodnutí oznámeno ústním vyhlášením; den ústního vyhlášení rozhodnutí je dnem oznámení rozhodnutí, jen pokud se přítomný účastník řízení vzdal nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

§ 52

Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí

(1) Rozhodnutí, proti kterému se nelze odvolat (podat rozklad), je v právní moci.

(2) Rozhodnutí je vykonatelné, jestliže se proti němu nelze odvolat (podat rozklad) nebo jestliže odvolání (rozklad) nemá odkladný účinek.

Část čtvrtá

PŘEZKOUMÁVÁNÍ ROZHODNUTÍ

Oddíl 1

Odvolací řízení

§ 53

Proti rozhodnutí správního orgánu má účastník řízení právo podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak nebo pokud se účastník řízení odvolání písemně nebo ústně do protokolu nevzdal.

§ 54

(1) Odvolání se podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal.

(2) Odvolání je třeba podat ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, nestanoví-li jinou lhůtu zvláštní právní předpis.

(3) Pokud účastník řízení v důsledku nesprávného poučení nebo proto, že nebyl poučen vůbec, podal opravný prostředek po lhůtě, má se za to, že jej podal včas, jestliže tak učinil nejpozději do tří měsíců ode dne oznámení rozhodnutí.

§ 55

(1) Pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, má včas podané odvolání odkladný účinek.

(2) Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem nebo je-li nebezpečí, že odkladem výkonu rozhodnutí utrpí účastník řízení nebo někdo jiný nenahraditelnou újmu, může správní orgán odkladný účinek vyloučit; naléhavost je třeba řádně odůvodnit. Odkladný účinek nelze vyloučit, stanoví-li tak zvláštní právní předpis.

(3) Proti rozhodnutí o vyloučení odkladného účinku se nelze odvolat.

§ 56

Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, vyrozumí ostatní účastníky řízení o obsahu podaného odvolání, vyzve je, aby se k němu vyjádřili a podle potřeby doplní řízení provedením nově navržených důkazů.

§ 57

(1) Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, může o odvolání sám rozhodnout, jestliže odvolání v plném rozsahu vyhoví a jestliže se rozhodnutí netýká jiného účastníka řízení než odvolatele nebo jestliže s tím ostatní účastníci řízení souhlasí.

(2) Nerozhodne-li správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, o odvolání, předloží je spolu s výsledky doplněného řízení a se spisovým materiálem odvolacímu orgánu nejdéle do 30 dnů ode dne, kdy mu odvolání došlo.

§ 58

(1) Odvolacím orgánem je správní orgán nejblíže vyššího stupně nadřízený správnímu orgánu, který napadené rozhodnutí vydal.

(2) V řízení před národními výbory rozhoduje o odvolání příslušný odbor národního výboru nejblíže vyššího stupně, jestliže o odvolání nerozhoduje správní komise národního výboru*) nejblíže vyššího stupně zřízená podle zvláštních právních předpisů, popřípadě komise tohoto národního výboru.**)

(3) O odvolání proti rozhodnutí orgánu krajského národního výboru rozhoduje příslušný ústřední orgán státní správy, na Slovensku v rámci své působnosti příslušný orgán Slovenské národní rady.

(4) Rozhodoval-li ve správním řízení orgán státní organizace, rozhoduje o odvolání správní orgán, který organizaci řídí.

§ 59

(1) Odvolací orgán přezkoumá napadené rozhodnutí v celém rozsahu; je-li to nutné, dosavadní řízení doplní, popřípadě zjištěné vady odstraní.

(2) Jsou-li pro to důvody, odvolací orgán rozhodnutí změní nebo zruší, jinak odvolání zamítne a rozhodnutí potvrdí.

(3) Odvolací orgán rozhodnutí zruší a věc vrátí správnímu orgánu, který je vydal, k novému projednání a rozhodnutí, pokud je to vhodnější zejména z důvodů rychlosti nebo hospodárnosti; správní orgán je právním názorem odvolacího orgánu vázán.

(4) Proti rozhodnutí o odvolání se nelze dále odvolat.

§ 60

Odvolací orgán je povinen přezkoumat i opožděné nebo nepřípustné odvolání z toho hlediska, zda neodůvodňuje obnovu řízení anebo změnu nebo zrušení rozhodnutí mimo odvolací řízení; jinak odvolání zamítne.

§ 61

(1) Proti rozhodnutí ústředního orgánu státní správy (příslušného orgánu Slovenské národní rady), vydanému v prvním stupni, lze podat u tohoto orgánu ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí rozklad; včas podaný rozklad má odkladný účinek.

(2) O rozkladu rozhoduje vedoucí ústředního orgánu státní správy (orgánu Slovenské národní rady) na základě návrhu jím ustavené zvláštní komise. Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.

(3) Ustanovení o odvolacím řízení se vztahují přiměřeně i na řízení o rozkladu.

Oddíl 2

Obnova řízení

§ 62

(1) Řízení před správním orgánem ukončené rozhodnutím, které je v právní moci, se na návrh účastníka řízení obnoví, jestliže

a) vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohly být v řízení uplatněny bez zavinění účastníka řízení;

b) rozhodnutí záviselo na posouzení předběžné otázky, o níž bylo příslušným orgánem rozhodnuto jinak;

c) byla nesprávným postupem správního orgánu účastníkovi řízení odňata možnost účastnit se řízení, mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohla-li náprava být zjednána v odvolacím řízení;

d) rozhodnutí bylo vydáno vyloučeným orgánem (§ 9 a 13), mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohla-li náprava být zjednána v odvolacím řízení;

e) rozhodnutí se opírá o důkazy, které se ukázaly nepravdivými, nebo rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem.

(2) Správní orgán nařídí obnovu řízení z důvodů uvedených v odstavci 1, je-li na přezkoumání rozhodnutí obecný zájem.

(3) Obnova řízení není přípustná, jestliže rozhodnutím byl účastníkovi řízení udělen souhlas k občanskoprávnímu nebo pracovněprávnímu jed-

*) § 57 zákona č. 69/1967 Sb., o národních výborech.

**) § 54 odst. 3 zákona č. 69/1967 Sb., o národních výborech.

nání nebo jestliže bylo rozhodnuto ve věci osobního stavu občana a účastník řízení nabyl práv v dobré víře.

§ 63

(1) Obnovu řízení povolí na návrh účastníka řízení nebo nařídí správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.

(2) V návrhu na obnovu řízení je třeba uvést důvody obnovy řízení a skutečnosti svědčící o tom, že je návrh podán včas.

(3) Návrh se podává u správního orgánu uvedeného v odstavci 1 ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se účastník dozvěděl o důvodech obnovy, nejdéle však do tří let od právní moci rozhodnutí; ve stejné lhůtě může správní orgán obnovu řízení nařídit. Zmeškání lhůty (§ 28) nelze prominout.

(4) Po uplynutí tří let od právní moci rozhodnutí se obnova povolí nebo nařídí jen tehdy, bylo-li rozhodnutí dosaženo trestným činem.

(5) Proti rozhodnutí o obnově řízení lze podat odvolání (rozklad). Rozhodnutí o povolení nebo nařízení obnovy má odkladný účinek, pokud napadené rozhodnutí nebylo ještě vykonáno.

§ 64

(1) Nové řízení ve věci provede správní orgán, jehož rozhodnutí se důvod obnovy řízení týká; týká-li se důvod obnovy řízení rozhodnutí správních orgánů prvého i druhého stupně, provede nové řízení správní orgán prvého stupně.

(2) Pokud se důvod obnovy řízení týká pouze řízení před odvolacím orgánem, spojí se rozhodnutí o obnově řízení s novým rozhodnutím ve věci.

(3) Novým rozhodnutím ve věci se původní rozhodnutí ruší.

(4) Proti novému rozhodnutí ve věci se lze odvolat (podat rozklad).

Oddíl 3

Přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení

§ 65

(1) Rozhodnutí, které je v právní moci, může z vlastního nebo jiného podnětu přezkoumat správní orgán nejblíže vyššího stupně nadřízený správnímu orgánu, který toto rozhodnutí vydal (§ 58), jde-li o rozhodnutí ústředního orgánu státní správy (orgánu Slovenské národní rady), jeho vedoucí na základě návrhu jím ustavené zvláštní komise (§ 61 odst. 2).

(2) Správní orgán příslušný k přezkoumání rozhodnutí je zruší nebo změní, bylo-li vydáno v rozporu se zákonem, obecně závazným právním předpisem nebo obecně závazným nařízením. Při zrušení nebo změně rozhodnutí dbá na to, aby práva nabytá v dobré víře byla co nejméně dotčena.

(3) Při přezkoumávání rozhodnutí vychází správní orgán z právního stavu a skutkových okolností v době vydání rozhodnutí. Nemůže proto zrušit nebo změnit rozhodnutí, jestliže se po jeho vydání dodatečně změnily rozhodující skutkové okolnosti, z nichž původní rozhodnutí vycházelo.

§ 66

Podnětu účastníka řízení k přezkoumání rozhodnutí může v plném rozsahu vyhovět i správní orgán, který rozhodnutí vydal, v řízení před národními výbory též vyšší orgán národního výboru téhož stupně, netýká-li se rozhodnutí jiného účastníka řízení nebo souhlasí-li s tím ostatní účastníci řízení.

§ 67

(1) Rozhodnutí, kterým byl účastníkovi řízení dán souhlas k občanskoprávnímu nebo pracovněprávnímu úkonu, nebo kterým bylo rozhodnuto ve věci osobního stavu občana, nelze mimo odvolací řízení zrušit nebo změnit, jestliže účastník řízení nabyl práv v dobré víře.

(2) Je-li podle platných právních předpisů podán návrh na přezkoumání správního rozhodnutí soudem, nemůže správní orgán toto rozhodnutí mimo odvolací řízení zrušit nebo změnit, ledaže by plně vyhověl všem účastníkům řízení.

§ 68

(1) Správní orgán nemůže mimo odvolací řízení rozhodnutí zrušit nebo změnit po uplynutí tří let od právní moci napadeného rozhodnutí.

(2) Proti rozhodnutí, jímž se ruší nebo mění rozhodnutí mimo odvolací řízení, se lze odvolat (podat rozklad).

Oddíl 4

Řízení o protestu prokurátora

§ 69

(1) Byl-li protest prokurátora podán u správního orgánu, který rozhodnutí vydal, může tento orgán sám své rozhodnutí, proti němuž protest směřuje, zrušit nebo nahradit rozhodnutím odpovídajícím zákonu.

(2) Nevyhoví-li takto správní orgán plně protestu sám, je povinen předložit jej spolu se spisovým materiálem ve lhůtě v protestu určené, a není-li lhůta určena, do 30 dnů k rozhodnutí nadřízenému správnímu orgánu nejblíže vyššího stupně (§ 58); jde-li o ústřední orgán státní správy (orgán Slovenské národní rady), předloží protest svému vedoucímu, který rozhodne na základě návrhu jím ustavené zvláštní komise (§ 61 odst. 2).

(3) Rozhodnutí o protestu prokurátora se doručí prokurátorovi a účastníkům řízení.

(4) Proti rozhodnutí o protestu prokurátora se mohou účastníci řízení odvolat (podat rozklad).

Oddíl 5

Přezkoumávání rozhodnutí správních orgánů soudem

§ 70

Zvláštní zákony stanoví, ve kterých případech soudy přezkoumávají rozhodnutí správních orgánů.

Část pátá

VÝKON ROZHODNUTÍ

Oddíl 1

Společná ustanovení

§ 71

(1) Nesplní-li účastník řízení ve stanovené lhůtě dobrovolně povinnost uloženou mu rozhodnutím, které je vykonatelné (§ 52 odst. 2), nebo smírem schváleným správním orgánem nebo výkazem nedoplatků jím sestaveným (dále jen „rozhodnutí"), jejich výkon se provede. Nebyla-li stanovena v rozhodnutí lhůta k plnění, určí ji orgán, který provádí výkon rozhodnutí; lhůta nesmí být kratší, než stanoví zvláštní právní předpis.

(2) Výkaz nedoplatků lze vykonat, byl-li sestaven na základě vykonatelného rozhodnutí nebo na základě dlužníkovy povinnosti stanovené právním předpisem zaplatit bez vydání zvláštního rozhodnutí.

(3) Rozhodnutí lze vykonat nejpozději do tří let po uplynutí lhůty stanovené pro splnění uložené povinnosti (odstavec 1).

§ 72

(1) Výkon rozhodnutí se provádí na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu, který v prvním stupni vydal rozhodnutí, schválil smír nebo vyhotovil výkaz nedoplatků (vymáhající správní orgán). Pokud tento orgán není sám k výkonu rozhodnutí oprávněn, postoupí věc orgánu příslušnému podle § 73.

(2) Účastník řízení nebo vymáhající správní orgán mohou podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

§ 73

(1) Výkon rozhodnutí národního výboru provádí podle povahy věci příslušný odbor okresního národního výboru; jde-li o rozhodnutí městského národního výboru, odbor tohoto národního výboru. Místní národní výbor provádí výkon rozhodnutí, byl-li k tomu příslušným odborem okresního národního výboru zmocněn.

(2) Výkon rozhodnutí jiných správních orgánů provádí podle povahy věci příslušný odbor okresního národního výboru, nestanoví-li zvláštní právní předpis, že jej provádí správní orgán sám.

§ 74

Orgán provádějící výkon rozhodnutí je povinen oznámit účastníku řízení, jehož se výkon týká, zahájení výkonu rozhodnutí; je-li třeba stanovit lhůtu k plnění (§ 71 odst. 1), uvede se v tomto oznámení.

§ 75

(1) Orgán provádějící výkon rozhodnutí může ze závažných důvodů na návrh účastníka řízení nebo z vlastního, popřípadě jiného podnětu výkon rozhodnutí odložit; pokud národní výbor provádí výkon rozhodnutí jiného správního orgánu, vyžádá si jeho vyjádření.

(2) Na návrh účastníka řízení nebo z vlastního podnětu orgán provádějící výkon rozhodnutí od výkonu upustí, jestliže

a) vymáhaný nárok zanikl nebo se jeho vymáhání stalo bezpředmětným,

b) podklad pro výkon rozhodnutí (§ 71 odst. 1) byl zrušen,

c) splnění téže povinnosti vymáhá soud,

d) výkon rozhodnutí je nepřípustný,

e) k předmětu, jehož se výkon rozhodnutí týká, bylo úspěšně uplatněno právo, jež výkon rozhodnutí nepřipouští.

(3) O zastavení výkonu rozhodnutí, proti němuž prokurátor podal protest, platí ustanovení zákona o prokuratuře.*)

§ 76

(1) Proti jednotlivým úkonům a opatřením spojeným s výkonem rozhodnutí lze podat námitky.

(2) Námitky mají odkladný účinek jen

a) směřují-li proti povolení odkladu nebo upuštění od výkonu rozhodnutí,

b) směřují-li proti zahájení výkonu rozhodnutí při výkonu rozhodnutí vyklizením,

c) uplatňuje-li se v nich, že vymáhané plnění již bylo provedeno nebo že ještě neuplynula lhůta k plnění,

d) uplatňuje-li se v nich k předmětu, jehož se výkon rozhodnutí týká, právo, jež výkon rozhodnutí nepřipouští.

(3) O námitkách rozhoduje orgán provádějící výkon rozhodnutí. Proti rozhodnutí o námitkách se nelze odvolat.

*) § 16 odst. 1 zák č. 60/1965 Sb., o prokuratuře.

§ 77

Výkon rozhodnutí lze provést jen prostředky uvedenými v zákoně. Při výkonu rozhodnutí se použije prostředku, který účastníka řízení co nejméně postihuje a vede ještě k cíli.

Oddíl 2

Vymáhání peněžitých plnění

§ 78

(1) Výkon rozhodnutí ukládajícího peněžité plnění se provádí srážkami ze mzdy nebo příkázáním pohledávky.

(2) Příkaz k provedení srážek ze mzdy vydá správní orgán tomu, kdo vyplácí dlužníkovi mzdu, jinou odměnu za práci nebo náhradu za pracovní příjem.

(3) Přikázání pohledávky provede správní orgán tak, že tomu, vůči němuž má dlužník pohledávku, přikáže, aby pohledávku do výše dlužné částky zaplatil správnímu orgánu.

(4) Výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu u příslušného peněžního ústavu (peněžní organizace) se provede jejím odepsáním z účtu dlužníka. V případech, kde jako věřitel i jako dlužník vystupují socialistické organizace, provede se výkon rozhodnutí podle předpisů o platebním styku na základě příkazu k vybrání*) vystaveného věřitelem; v ostatních případech se provede výkon rozhodnutí na základě příkazu správního orgánu vydaného podle odstavce 3.

(5) Při výkonu rozhodnutí srážkou ze mzdy a přikázáním pohledávky se přiměřeně použije ustanovení občanského soudního řádu.**)

Oddíl 3

Vymáhání nepeněžitých plnění

§ 79

(1) Rozhodnutí ukládající nepeněžité plnění se vykoná náhradním výkonem, ukládáním peněžitých pokut nebo přímým vynucením uložené povinnosti.

(2) Náhradní výkon spočívá v tom, že uložené práce a výkony se provedou na náklad a nebezpečí povinného, jestliže uloženou práci nebo výkon může provést též někdo jiný než povinný.

(3) Není-li náhradní výkon podle povahy věci možný nebo účelný, vymáhá se splnění povinnosti uložené v rozhodnutí postupným ukládáním pokut; úhrn všech uložených pokut nesmí převyšovat u občana částku 500 Kčs, u organizace částku 20 000 Kčs.

(4) Přímé vynucení povinnosti se provede zejména vyklizením bytu, nebytového prostoru, nemovitosti nebo její části, odnětím věci nebo listiny a předvedením osoby.

(5) Při vynucení povinnosti vyklizením se přiměřeně použije ustanovení občanského soudního řádu.***) Výkon rozhodnutí odnětím věci nebo listiny se provede za přítomnosti zástupce místního národního výboru, popřípadě jiné zletilé osoby. O předvedení osoby může orgán provádějící výkon rozhodnutí požádat Veřejnou bezpečnost, a jde-li o vojáky v činné službě nebo příslušníky veřejných ozbrojených sborů, jejich náčelníka.

§ 80

(1) Pracovník pověřený provedením výkonu rozhodnutí provádí jednotlivé úkony podle písemného příkazu, který vydá orgán uvedený v § 73 odst. 1 a 2. Tímto příkazem je povinen se prokázat.

(2) Prokáže-li účastník řízení, že vymáhaná povinnost byla již splněna nebo že se na vymáhání netrvá nebo že provedení výkonu rozhodnutí bylo odloženo nebo zastaveno, anebo že byly podány námitky, které mají odkladný účinek, pracovník pověřený provedením výkonu rozhodnutí úkon neprovede.

Část šestá

USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 81

Správní orgán je povinen šetřit v řízení imunit a výsad přiznávaných mezinárodními smlouvami uzavřenými Československou socialistickou republikou nebo československými právními předpisy.†)

§ 82

(1) Ustanovení tohoto zákona platí i pro řízení neskončené před počátkem jeho účinnosti.

(2) Pokud rozhodnutí nabylo právní moci před počátkem účinnosti tohoto zákona, lze povolit obnovu řízení, nebylo-li rozhodnutí dosaženo trestným činem, nebo přezkoumat rozhodnutí mimo odvolací řízení jen tehdy, jestliže ode dne, kdy se stalo rozhodnutí pravomocným, neuplynuly tři roky.

*) Vyhláška č. 85/1966 Sb., o platebním styku a zúčtování na účtech organizací.

**) § 276 až 320 o. s. ř.

***) § 340 až 344 o. s. ř.

†) Vyhláška č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.

(3) Byla-li před počátkem účinnosti tohoto zákona zahájena správní exekuce, dokončí se podle dosavadních předpisů.

§ 83

Zrušují se:

1. vládní nařízení č. 91/1960 Sb., o správním řízení;
2. § 28 odst. 1 zákona č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku;
3. § 15 odst. 4 věta druhá zákona č. 60/1965 Sb., o prokuratuře.

§ 84

Nedotčena zůstávají ustanovení zvláštních právních předpisů platných k počátku účinnosti tohoto zákona, která upravují správní řízení, avšak s výjimkou ustanovení, že o odvolání proti rozhodnutím orgánů národního výboru rozhodují orgány téhož národního výboru. Nedotčena zůstává i věcná příslušnost místních národních výborů založená k počátku účinnosti tohoto zákona zvláštními právními předpisy.

§ 85

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1968.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.

Vydavatel: Ministerstvo spravedlnosti — **Redakce:** Praha 1 Malá Strana, Tržiště 9, telefon 53 38 41 až 49 — **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, n. p., Praha 1 Malá Strana, Tržiště 9 telefon 53 38 41 až 49 — Vychází podle potřeby — Roční předplatné činí Kčs 48 — a vybírá se v 1. čtvrtletí — Zrušení odběru se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí, nejpozději 10 dní před stanoveným datem — Frankované reklamace se uznávají jen dorazí-li do 15 dnů po vydání reklamované částky — Účet SBČS Praha 1 - 300 9062 — Novinová sazba povolena poštou Praha 07 číslo 313 348 Se 55 — **Tiskne:** Knihtisk 1, národní podnik v Praze 1 Malá Strana Karmelitská 6
Dohlédací pošta Praha 07